

A Magyar Lovasterápia Szövetség

HÍRLEVELE

2019.
1.szám

Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány
Budapest, 1066 Teréz krt 24.
Telefon: +36-27-539-375
Fax: +36-27-539-376
E-mail: mltsz@gvermekmento.hu

Köszöntő

Tisztelt Tagok és Támogatók!

Köszöntő, mint minden évben. Köszöntő, hol optimistább, hol pesszimistább.

Idén pesszimistább. Küzdünk sokat, mint Don Quijote a szélmalommal. Vannak kisebb-nagyobb eredmények, aztán leváltanak egy már meggyőzött államtitkárt, és minden kezdődik előlről. Nem adom fel, mert nem szokásom, de azért a fenébe is... Hogy mikor fogja végre befogadni a lovasterápiát a biztosító, azt a csuda tudja.

Persze öröm is van, fóti intézetünk 2018-ban igazán szépen fejlődött, remélhetőleg mindenki örömére. Továbbképzéseinket már nem Sarlópusztán tartjuk, hanem a "fóti pusztán". A 2018-as nemzetközi konferenciának is a fóti pusztán adott otthont, és kényelmesen elfértünk.

2018-ban kiadtunk négy könyvet, négy könyvet a lovaglásról, a ló kiképzésről. Négy lovasterápiáról szóló könyvnek jobban örültem volna, de a megjelent könyvek is örömet jelentenek. Itt tartunk. Nem mintha Bozori Gabit, Büki Gyurit, Peter Holzmüllert, Willem Lieshoutot nem szorongatnám már évek óta, hogy kezdjenek el szakkönyvet írni. Sajnos még szükségük van néhány évre. Majd csak elkészülnek ők is.

Meg vannak a 2019-es időpontok is. A XV. Díjlovas és Lovasterápiás Verseny Fóton, 2019. szeptember 27 és 29 között lesz. Ugyanúgy, mint 2018-ban, a gyerekeknek is három napos a verseny, péntek, szombat, vasárnap.

Az idén a Nemzetközi Tudományos Konferencia 2019. október 26-27-én lesz, úgyszintén Fóton.

Kívánok 2019-re mindenkinek sok érdekes szakmai programot, jó képzéseket, továbbképzéseket és sikeres terápiákat!

Üdvözlettel:

Edvi Péter

Tartalomjegyzék

Köszöntő	1
Bozori Gabriella - Beszámoló a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2018. évi tevékenységéről	3
2019. évi programok és oktatások tervezett időzítése.....	6
Gyakorlati hétvégék Fóton – 2018. 04. 06-08. – Baumhakl Éva.....	8
Bozori Gabriella - Szakmai beszámoló a 2018 nyarán a MOL gyermekgyógyító programjának támogatásával megvalósult táborokról	9
Kövesi Eszter - „Az alkotás gyógyító ereje”- alkotó és művészei tábor - a lovas élmények feldolgozása a művészetterápia segítségével - 2018.07.02-07.06.....	10
Bozori Gabriella – „Ez vagyok ÉN” című tábor - Módszer specifikus lovasterápiás tábor autizmussal élő gyerekeknek – 2018.07.09-07.13	20
Kissné Hatvani Erika – „Terápia négy falon túl” – Farmgazdálkodás, farmterápia – „A mi farmunk” Lovasterápiás projekt tábor beszámoló – 2018.07.10.-7.20.....	22
Bozori Gabriella – „Főszerepben a ló” című tábor – 2018.07.23-07.27.....	25
Baumhakl Éva – Fóti Lovasterápiás Verseny beszámoló.....	30
Kövy András - Fóti díjlovagló verseny és világtupa beszámoló.....	30
Isabelle Neumann-Cosel és Suzanne von Dietze edzőtábor beszámoló.....	31
Rövid híreink	32
Könyvajánló.....	35
Az MLTSZ képzésein végzett új szakemberek bemutatkozása	37
A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019-ben induló képzései.....	41

**Beszámoló a Magyar
Lovasterápia Szövetség
Alapítvány 2018. évi
tevékenységéről**

A korábbi évekhez hasonlóan a 2018-as év is eseményekben és oktatási programokban gazdag volt a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány életében.

Február első hétvégéjén kezdődtek az első félév oktatásai hétvégéjén azon résztvevők számára, akik a Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon - Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia szakágon, illetve az Alapozó ismeretek a lovasterápiáról elnevezésű képzések 2017-es évfolyamában kezdték meg tanulmányaikat.

Február második hétvégéjén adtak számot futószáras és hosszúszáras elméleti és gyakorlati ismereteikről az akkreditált lovasterapeuta képzés 2016-as évfolyamának gyógypedagógus és gyógytornász résztvevői.

Február 12-én a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete szakmai konferenciát tartott, melyen szövetségünket Bozori Gabriella képviselte és előadásában a lovasterápia elméleti és gyakorlati tapasztalatait mutatta be.

Március első hetében került sor a főtí Lovasterápiás és Oktató Központban a Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakág elnevezésű képzés GYP-1 szakmai elméleti moduljának oktatására.

Március hónaptól a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar gyógypedagógus-

terapeuta mester képzésének nappali és levelező szakos hallgatói teljesítették azokat az elméleti és gyakorlati órákat, melynek keretében mélyebb betekintést nyerhettek a lovasterápia elméleti és gyakorlati alapjaiba.

Március utolsó hétvégéjén folytatódott a leendő lovasterapeuták gyakorlati oktatása, melynek keretében a pszichológusok a futószárazás és a hosszúszárazás technikájával ismerkedhettek meg.

A Fogyatékos személyek szabadidős- és lovassport oktatója – Fogyatékos személyek lovassportjának kiegészítő ismeretei elnevezésű képzés résztvevői április első hétvégéjén folytatták tanulmányaikat, melynek keretében hospitáláson vettek részt. Ugyanezen a hétvégén került sor a leendő gyógypedagógus lovasterapeuták szakmai elméleti vizsgájára is.

Április második hetében a leendő gyógytornász-lovasterapeuták oktatására került sor. A hét folyamán a H-1 szakmai modul elméleti ismereteit sajátították el a főtí Lovasterápiás és Oktató Központban. Évek óta szakmai kapcsolatban állunk a Testnevelési Egyetemmel. A lovaskultúra oktató szakirányú képzés hallgatói április 13-án a főtí központban töltöttek egy napot, ahol Németh Klára és Bozori Gabriella vezetésével tekinthettek be a lovasterápia alapismereteibe.

Április 20-22 között az Alapozó ismeretek a lovasterápiáról képzésünk 2017-es évfolyamának résztvevői futószáras gyakorlati hétvégén vettek részt a főtí központban.

Április utolsó hetében a leendő gyógypedagógus-lovasterapeuták oktatása folytatódott. Ezen a héten megkezdték a GYP-2 szakmai gyakorlati modul

teljesítését, melynek keretében hospitáltak gyógypedagógiai lovaglász és lovastorna foglalkozásokon, valamint saját élményű gyakorláson vettek részt.

Május 3-án a leendő pszichológus-lovasterapeuták szakmai elméleti vizsgát tettek, majd május 4-én számot adtak a gyakorlatban futószárazó tudásukról.

Május 7-11 között került sor a GYP-2 modul szakmai gyakorlatának teljesítésére. Ebben az oktatási blokkban a résztvevők végzett terapeuta szupervíziója mellett tartottak lovasterápiás foglalkozásokat.

Május 7-én tartottuk meg az immár évek óta hagyományos házi versenyünket, melyen játékos formában bemutathatta tudását minden olyan gyermek, aki a főtí Lovasterápiás Központban vesz részt fejlesztő foglalkozásokon.

Május 11-13 között teljesítették a Fogyatékos személyek szabadidős- és lovassport oktatója – Fogyatékos személyek lovassportjának kiegészítő ismeretei elnevezésű képzés résztvevői szakmai gyakorlatukat, melynek keretében végzett parasport oktató mellett tartottak egyéni és csoportos lovas foglalkozásokat.

Május 16-án egy terapeutákból és rehabilitációs szakemberekből álló amerikai csoport tekintette meg a főtí Lovasterápiás és Oktató Központot.

Május 25-én a leendő hippoterapeuták számoltak be szakmai elméleti ismereteikről.

Május utolsó vasárnapján került sor a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat városligeti gyermeknapi rendezvényére, melyen az MLTSZ is képviseltette magát. Lovasterápiás bemutatókat, valamint az odalátogató gyermekek számára kézműves és sportfoglalkozásokat tartottak

terapeutáink és önkénteseink. Külön köszönjük, hogy a hódmezővásárhelyi gyermekek ezen a programon is részt vettek és színvonalas bemutatót tartottak Kissné Hatvani Erika vezetésével.

Május 29-re szervezte meg a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány éves kuratóriumi ülését valamint oktatási megbeszélését.

Június első hétvégéjén az Alapozó ismeretek a lovasterápiáról képzés 2017-es évfolyamának résztvevői a hosszúszárazó ismereteiket mélyítették el a főtí központban.

Június 8-án két programra is sor került. Egyrészt a Morgan Stanley hatvan munkatársa önkéntes nap keretében tevékenykedett a főtí központban. Kertészkedtek, festettek, segítettek az alapítványt abban, hogy méltó környezetben fogadhassa az ideérkező pácienseket és szüleiket. Ugyanezen a napon a gyógypedagógus, és gyógytornász hallgatóink tettek futószárazó gyakorlati vizsgát.

Június 9-én szervezte meg az Aranyossy Ágoston Általános Iskola alapítványa, az Aranyossy Ágoston Református Óvoda és Általános Iskola a Dél-alföldi Lovasudvar támogatásával a XVIII. Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivált Hódmezővásárhelyen.

Ennek a programnak a versenyigazgatója és főszervezője Kissné Hatvani Erika gyógypedagógus-lovasterapeuta volt. A rendezvényen részt vett az MLTSZ több tagja is.

Június 11-én a Morgan Stanley csapata újra a főtí központban tevékenykedett, és végzett területrendezési, parkosítási és karbantartási munkálatokat.

Június 18 és 23 között az MLTSZ több tagja szakmai úton vett részt Németországban, ahol lovasterápiás központokat, lovardákat és fogyatékos személyeket ellátó rehabilitációs intézeteket tekinthettek meg.

Június 22 és 24 között teljesítették a leendő hippoterapeuták a H-2 szakmai gyakorlati modul első részét Fóton.

Június 25 és 28 között Írországbán, Dublinban került megrendezésre a XVI. Nemzetközi Lovasterápia Konferencia. Az MLTSZ képviselőiben dr. Edvi Péter, Bozori Gabriella, dr. Wagner Kinga, Jámbor Péter, Györgypál Zoltánné és Király Darinka vett részt a konferencián.

Ugyanezen a héten, **június 27 és 30** között került sor a látássérült gyermekek nyári táborára a fóti Lovasterápiás Központban.

Július 2-27 között szerveztük meg a MOL Alapítvány Gyermekgyógyító Programjának támogatásával nyári táborainkat.

Július 2-6 között Kövesi Eszter és Király Darinka vezetésével lovasterápiás és művészeti tábor zajlott „Az alkotás gyógyító ereje” címmel.

Július 9-13 között Bozori Gabriella vezetésével „Ez vagyok én” módszerspecifikus lovasterápiás tábort szerveztünk autizmussal élő gyermekek számára.

Július 16-20 között „Terápia a négy falon túl” címmel Kissné Hatvani Erika vezetésével a hódmezővásárhelyi gyermekek vették birtokba a fóti lovasterápiás központot.

Július 23-tól 27-ig tanulásban és értelmileg akadályozott 4-8 éves gyermekek számára szerveztünk tábort „Főszerepben a ló” címmel Bozori Gabriella vezetésével.

Július 28-31 között a leendő hippoterapeuták teljesítették a H-2 szakmai gyakorlati modul befejező részét.

Augusztus hónaptól a fóti csapat már gőzerővel dolgozott a szeptember végi nemzetközi és nemzeti díjlovagló, valamint lovasterápiás verseny előkészítésén.

Szeptember 27 és 30 között immár XIV. alkalommal rendezte meg a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat támogatásával nemzeti (CDN), és nemzetközi (CDI-W; CDI3*; CDIJ; CDIY; CDIP) díjlovas és lovasterápiás versenyét. Szeptember és október folyamán Fóton szerveztük meg a lovas felvételi vizsgákat. A sikeresen teljesítő résztvevők októbertől kezdhették meg tanulmányaikat az „Alapozó ismeretek a lovasterápiáról” elnevezésű képzésben.

A 2018-as évben a korábbi hagyományainkkal szakítva az őszi kéthetes képzési blokkot már nem Sarlóspusztán, hanem a fóti Lovasterápiás Központban szerveztük meg.

A kéthetes továbbképzési blokkban a következő programok kaptak helyet:

- a lovasvizsgákra felkészítő lovas hét,
- a Német Lovas Szövetség bírónak részvételével megszervezett lovas vizsgák,
- Nemzetközi Lovasterápiás Szakmai Konferencia
- képzéseinket befejező résztvevőink záróvizsgái
- Isabelle von Neuman Cosel: Így kíméld a hátad lovas című könyvének magyar nyelven történő kiadása kapcsán szervezett sajtótájékoztató
- Isabelle von Neumann Cosel & Susanne von Dietze edzőtábor díjlovasok részvételével,
- az Alapozó ismeretek a lovasterápiáról

elnevezésű képzés 2018-as évfolyamának első képzési blokkja, valamint a segítő tanfolyam is.

Az alapozó képzésbe felvételt nyert hallgatók november utolsó napján vizsgáltak az A modul során megismert elméleti és gyakorlati ismeretekből.

December 5-én a főtí központba lovasterápiára járó gyerekek közül tíz fővel részt vehettünk az ORACLE Hungary Kft. Mikulás ünnepségén, ahová évek óta meghívják kis csapatunkat. Ezúton is köszönjük támogatásukat.

December 19-én tartotta az MLTSZ szokásos karácsonyi Oktatási és Elnökségi Ülését, majd ezt követte a szponzoraink és önkénteseink tiszteletére adott karácsonyi fogadás.

2019-re tervezett oktatási időpontok és programok

Jelölések:

kék: Lovasterapeuta képzés hippoterápia szakágon (575-49/2017) 2019-es évfolyam

piros: Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakágon (575-48/2017) 2019-es évfolyam

lila: Alapozó ismeretek a lovasterápiáról (575-47/2017) 2018-as évfolyam

narancs: Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon – Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia szakágon – SzPk-00067-16-01 6 02 4/1 (E-000793/2017/B002) 2017-es évfolyam

fekete: Általános programok

A 2018-as évben is igyekezett a szövetség népszerűsíteni és megismertetni a lovasterápiában rejlő fejlesztési lehetőségeket, ennek érdekében több alkalommal is szerepeltünk a médiában (Magyar Hírlap, Katolikus Rádió, Kossuth Rádió, Rock FM, Karc FM, M1, Hír TV, Sport TV, TV2 Magellán című műsora).

Bozori Gabriella

gyógypedagógus-lovasterapeuta
Magyar Lovasterápia Szövetség
Alapítvány ügyvezető alelnöke

02.09.-02.10. (szombat-vasárnap)

Alapozó ismeretek a lovasterápiáról 2018. (B modul - elméleti és gyakorlati oktatás)

02.25.-03.02. (hétfő - szombat)

Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna 2019 (GYP1 modul – elméleti oktatás)

03.05.-03.08. (kedd - péntek)

Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon – Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia szakágon – 2017 (2. modul - elméleti és gyakorlati oktatás)

03.20.-03.25. (szerda - hétfő)

Lovasterapeuta képzés hippoterápia szakágon – 2019 (H1 modul – elméleti oktatás)

03.26. (kedd)

Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakágon- 2019 (GYP1 modul - VIZSGA)

04.02.-04.05. (kedd-péntek)

Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakágon- 2019 (GYP2 modul - hospitálás, saját élmény)

04.05.-04.07. (péntek-vasárnap)

Alapozó ismeretek a lovasterápiáról 2018. (B modul – futószár gyakorlat és elmélet, hosszúszár elmélet)

04.12.-04.14. (péntek – vasárnap)

Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon – Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia szakágon – 2017 (3. modul - elméleti és gyakorlati oktatás)

05.03.-05.06. (péntek - hétfő)

Lovasterapeuta képzés hippoterápia szakágon – 2019 (H2 modul – kiscsoportos gyakorlás, saját élmény, hospitálás)

05.08.-05.10. (péntek – vasárnap)

Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon – Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia szakágon – 2017 (3. modul - gyakorlati oktatás és hospitálás)

05.11. (szombat)

XIX. Országos Gyermekterápiás Lovas Fesztivál, Hódmezővásárhely

05.13. (hétfő)

Házi verseny, Fót

05.13.-05.17. (hétfő-péntek)

Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakágon- 2016 (GYP2 modul – szakmai gyakorlat)

05.18.-05.19. (szombat-vasárnap)

Alapozó ismeretek a lovasterápiáról 2018. (B modul – hosszúszár gyakorlat)

05.20.-09.30.

Lovasterapeuta pszichológiai lovasterápia szakágon – Lovasterapeuta képzés pszichológiai lovasterápia

szakágon – 2017 (3. modul - gyakorlat szupervízióval)

05.26 (vasárnap)

Városligeti Gyermeknap, Budapest

05.31-06.02 (péntek-vasárnap)

Edzőtábor díjlovasoknak valamint továbbképző kurzus végzett terapeuták számára Isabelle von Neumann-Cosel vezetésével, Fót

06.17-21 (hétfő-péntek)

Nyári terápiás lovastábor látássérült gyermekek számára, Fót

06.21.-06.24. (péntek - hétfő)

Lovasterapeuta képzés hippoterápia szakágon - 2019 (H2 modul – szakmai gyakorlat)

07.01-07.26 (hétfő-vasárnap)

Intenzív komplex élményterápiás nyári táborok a MOL Alapítvány támogatásával, Fót

09.27-09.29 (péntek-vasárnap)

CDI-W, CDI***, CDIJ, CDIY, CDIP, nemzetközi és nemzeti díjlovas és lovasterápiás verseny, Fót

10.14-10.27 (hétfő-vasárnap)

Őszi képzési blokk, lovas felkészítő hét, lovas vizsgák, záróvizsgák, szakmai konferencia és segítő tanfolyam, Fót

Gyakorlati hétvégék Fóton – Baumhagl Éva

Április 6 és 8 között került megszervezésre a Fogyatékos személyek szabadidős- és lovassport oktatója csoport résztvevői számára az első gyakorlati hétvége. 4 hallgató, 20 lovas, és 4 lovasterapeuta vett részt a programban. A hallgatók feladata ezen a hétvégén a terapeuták által megtartott edzések hospitálása volt. A cél az volt, hogy minden leendő oktató minél több oktatási módszerrel találkozzon, és a különböző fogyatékoságokkal járó jellemzőket megismerjék. Ezt figyelembe véve, minden korosztályból, különböző tudásszintű, és más-más sérüléssel rendelkező lovasokat hívtak meg a bemutató lovas parasport edzésekre. Ennek köszönhetően a hallgatók változatos órákat tekinthettek meg, mint például lóápolás, önálló lovaglás osztályban, egyénileg, egy vagy akár több jármódban végzett feladatokkal, ülésjavítás futószáron, lovastorna edzés, lovaglás akadálypályán. Megismerkedhettek továbbá különböző fogyatékosági típusokkal, és a szükséges speciális segédeszközökkel. A terapeuták és a hallgatók a látottakat megbeszélték, az óra célját, időzítését, feladatait, módszereket, eszközöket, jármódokat elemezték, és értékelték a foglalkozásokat. A lovasok több egyesülettől érkeztek, és a Lovasterápia Szövetség lovaival lovagolhattak a bemutató órákon.

Mindenki nagyon lelkesen vett részt a programban, és büszkén mutatta meg tudását. Ez a hétvége igazán tartalmas, és nagyon hasznos volt mindenki számára.

Május 11-13-án volt az előző program folytatásaként a szupervíziós hétvége. Ekkor a korábban látottak és tanultak alapján a hallgatók tartották a foglalkozásokat a már megismert gyermekek számára. Mindenki három edzést megtartva mutatta be felkészültségét, és sikeres gyakorlati vizsgával zárta a gyakorlati modult. A foglalkozásokat és a hétvégét ismét megbeszélésekkel, értékelésekkel folytattuk. Különösen jó, hogy a hétvégék során érdekes szakmai beszélgetések, tapasztalatcserék alakultak ki.

Bozori Gabriella -
Szakmai beszámoló a 2018
nyarán a MOL gyermekgyógyító
programjának támogatásával
megvalósult táborokról

Résztevők:

A MOL Gyermekgyógyító program által támogatott élményterápiás táborokban a 4 hét alatt összesen **55 fő** különböző típusú sérüléssel bíró gyermek vett részt. A gyermekek életkora 5 és 19 év között változott, többségük iskolás- kisiskolás korú volt.

- 15 fő tanulásban akadályozott gyermek
  - 10 fő autizmussal élő gyermek
  - 5 fő értelmileg akadályozott gyermek
  - 7 fő hiperaktivitás, figyelemzavar
  - 2 fő hallássérült
  - 9 fő szorongás és egyéb emocionális zavar
  - 5 fő pszichés fejlődési zavar
  - 2 fő Tourette szindróma
- 55 fő összesen

Egyéb résztvevők:

A táborokban összesen **23 fő vett részt önkéntes segítőként**. A gyermekek fejlesztéséről összesen 9 terapeuta gondoskodott. Közülük szinte mindenkinek legalább két különböző szakmai végzettsége volt: 3 fő gyógypedagógus-lovasterapeuta, 1 fő pszichológus lovasterapeuta, 1 fő szomatopedagógus- hippoterapeuta- művészetterapeuta, 3 fő

szomatopedagógus- hippoterapeuta, 1 fő gyógypedagógus- fejlesztő pedagógus. Munkánkat segítette 1 fő lovas oktató és 2 fő állandó lovasterápiás segítő.

A négy hét élményterápiás tábort a résztvevő gyermekek sajátosságainak, életkorának megfelelően, különböző vezérfonalra fűzve, más-más tematikával terveztük meg, ezáltal is segítve a terápiás céljaink elérését. A tematikák kialakításában a korábbi évek élményterápiás tapasztalatait is beépítettük, továbbá figyelembe vettük alapítványunk különleges adottságait. A táborok a Magyar Lovasterápia Szövetség főtábor lovasterápiás központjában valósultak meg. Mind a négy tábor fő eleme a ló és a lovaglás nyújtotta élmények és tapasztalatok.

Ezúton is nagyon köszönjük a támogatást, hiszen a pályázati összeg segítségével egy olyan komplex, tartalmas, élményterápiás programot tudtunk megvalósítani a résztvevő gyermekek számára, amire saját erőnkől nem lett volna lehetőség. Ezek a táborok évek óta nagyon jól kiegészítik az év közben végzett lovasterápiás munkánkat. **Ezúton is köszönjük a MOL Alapítvány Gyermekgyógyító Programjának támogatását a 2018 évi intenzív komplex élményterápiás nyári táboraink megvalósításához.**

***Kövesi Eszter: „Az alkotás
gyógyító ereje” – alkotó és
művészeti tábor – lovas
élmények feldolgozása a
művészetterápia segítségével -
2018.07. 02 - 07. 06.***

A tábor elsődleges célja az volt, hogy pszichológiai és művészetterápiás módszerekkel a lovak közreműködésével a gyermekek nem direkt, hanem szimbolikus, áttételes formában élhessék meg az önkifejezés formáit, gondolataik, igényeik kommunikálását a külvilág felé és ez által fejlődhessen önismeretük, erősödjön önbizalmuk és az önmagukba vetett hitük.

A csoportos foglalkozásokon a gyermekek a teljes csoportban, kiscsoportokban vagy pedig párban dolgoztak úgy, hogy közben figyelték a többi gyermek tevékenységét is.

Célunk az volt, hogy a különböző hívó témákkal tudjanak dolgozni a gyerekek, megpróbálják gondolataikat kifejezni alkotásban, verbálisan csoportos megbeszélések keretében, illetve mozgásosan, játékosan a lovak segítségével megélhessenek különböző szociális helyzeteket. Ezeket a helyzetgyakorlatokat, élményeket utána szintén feldolgoztuk verbális megbeszélés majd pedig a művészeti kifejezés módszereivel.

A foglalkozások alatt a gyermekek megélhették, hogy kifejezhetik saját gondolataikat, véleményüket és igényeiket, amire befogadó közeg reagált. Gyakorolhatták képességeiket a gyakorlatban is a lovas pszichológiai

játékok és művészeti foglalkozások keretében. A csoportos helyzetekben a gyermekek erősíthették verbális és nonverbális kommunikációs készségüket, megélhették saját hatékonyságukat nem csak a lovakkal, de társaikkal szemben is, ez által pedig javult önkifejezésük, önismeretük és a világban való hatékonyságuk. A lovak, mint elfogadó és barátságos társak, ezen túl pedig mind szimbolikus projekciós felület vettek részt a tábori feladatokban, és mindvégig segítségünkre voltak abban, hogy objektív tükröt tartsanak a gyermekek jelen állapota és viselkedésük elé, ez által pedig tisztábban láthassák önmagukat, saját működési mechanizmusait az egyes helyzetekben.

A tábor részletes napi- és heti rendje:

8:00 - 9:30 - gyerekek érkezése, gyülekező, reggeli

9:30 - 11:30 – a lovak előkészítése, ápolása, kezdő csoportos téma megbeszélés, pszichológiai lovasterápiás foglalkozás, záró csoportos élmény megbeszélés

11:30 - 13:00 – ebéd, szabadidős programok, csendes pihenő

13:00- 15:00:művészetterápiás foglalkozás alkotás a szabadban (lovakkal) vagy teremben

15:00 - 16:00 – uzsonna, szabadidős programok, pihenés, indulás haza

A terápiás foglalkozások tematikái napra lebontva:

Hétfő: „*Bemutakozás, ismerkedés, önismeret*”

Dél előtt – pszichológiai lovasterápiás foglalkozás

Cél: a gyermekeknek önmaguk prezentálása, és hogy mit tartanak fontosnak elmondani magukról. Érzelmek, lelki állapotok kifejezésének képessége.

Bemutakozás lovas projekciós képek segítségével: válasszanak egy képet (különböző személyiségeket, szociális, családi, érzelmi helyzeteket ábrázoló lovas képek), amely leginkább kifejezi őket, amellyel bemutatkoznak egymásnak és nekünk. Olyan képet kell találnia, amelyben indirektív módon látja kifejeződni magát, és ezen keresztül tud magáról mesélni. El kell még mesélnie, hogy mit jelent számára a ló.

Lovas Activity: az alaphelyzet az, hogy a ló apa és az anya kanca a csikójával összevesztek, mert nem értették meg egymás közléseit, érzelmeit. Megbeszéljük, hogy miért fontos az érzelmek tiszta kifejezése. A cél, hogy az érzelmeik kifejezésével juttassák vissza az anyát a csikójával az istállóban rájuk várakozó apához. Három csoportban egy táblán lépegetve kártyákat húznak a gyerekek, amin különböző érzelmek, érzelmi helyzetek vannak. Ezt kell eljátszaniuk a csoport egyik felének egy ló segítségével a csoportjában lévő többi gyerekeknek. A lényeg, hogy a gyerekek el tudják némán mutogatni az adott érzelmet, és a többiek képesek legyenek felismerni

azokat. A szabályok ugyanazok, mint az activitynél.

Kimenet: a gyerekek hatalmas lelkesedéssel és színészi képességeiket beleadva próbálták elmutogatni a helyzeteket, a többiek pedig kitalálni azokat. Már ebben a feladatban remekül kirajzolódott az egyéni habitus és az érzelmek megélésének és kifejezésének (kifejezni merésének) képessége, volt, aki hatalmas elánnal játszotta el az adott érzelmet, volt, akinek csak a mimikáján látszott enyhén, hogy épp mit próbál kifejezni. Azt is érdekes volt látni, hogy mennyire figyeltek oda a másokra, és mennyire tudták megfejteni az érzéseket, illetve azok egyes változatait, szinonimáit.

Délután – művészetterápiás foglalkozás

Előkészítés: lovak megfigyelése a karámban (póni lányoknál a kilátóból), társas helyzetek, a szociális pozíciók, szerepek megfigyelése, majd megbeszélése.

1. **Saját ló készítése:** a gyerekek a lovon, mint médiumon keresztül prezentálják saját magukat.

Technika: rajz, papírlapon, színes ceruzával.

Anyagok: A/4-es papír, színes ceruza, olló, ragasztó, hurkapálca

Az elkészült rajzokat kivágva, lelaminálva hurkapálcán rögzítjük a következő alkotói fázis előkészítéseként.

2. **Karám készítése:** a karám 3D-s ábrázolása, közös alkotás/ csoportos alkotói munka. A feladat során következő rendező elvek kerülnek előtérbe: közösség építés, csoportdinamika, konfliktuskezelés és az egyén pozíciója a csoporton belül.

Az elkészült karámban végül minden gyerek elhelyezi a saját lovát megindokolva, hogy milyen tényezők befolyásolták adott helyszín kiválasztását. Majd a csoport közösen lefekteti a karám alkotta „mikro” társadalom alapvető szabályait.

Technika: kartondobozból épített 3D-s makett.

Anyagok: kartondoboz, hungarocell, ragasztó, olló, hurkapálca, természetes anyagok, festék, ecset

Kimenetel: mindkét alkotói fázis folyamán a célkitűzések közé tartozott a megéltek verbális feldolgozása közös élménybeszámoló keretein belül. A saját ló elkészítéséhez a gyerekek azt az instrukciót kapták, hogy képzeljék el, hogy ha valaki őket lóvá varázsolná, akkor ők milyen lovak lennének. A gyerekek többsége a kezdeti meglepettség után viszonylag gyorsan el tudta kezdeni az alkotást. 3 gyerek igényelte a megerősítést az esztétikai kritériumok elhanyagolhatósága tekintetében. E közül a 3 gyerek közül ketten voltak, akik ténylegesen a kivitelezésben is segítséget igényeltek. A rajzi szintek korcsoportonként észlelhetően változóak voltak. A ló, mint médium ebben az esetben is segítette nemcsak az alkotói folyamatot, de a kész alkotások bemutatását is. A projekció lehetőségével szinte minden gyerek meg tudta fogalmazni tudatosan vagy nem teljesen tudatosan egyéniségének lényegét, vagy éppen problémáinak tünezhordozóit.

A karám elkészítését, valamint a lovak megfigyelését követően pedig lehetőségük volt szinten a ló, mint projektor segítségével magukat ebben a frissen

összekovácsolódott közösségben elhelyezni, illetve bepillantást engedni a csoportos helyzetekben alkalmazott stratégiáikba. A második alkotói fázis fontos eleme volt, hogy ez végig kísérte az egész tábori hetünket. A gyerekeknek ugyanis lehetőségük volt arra, hogy az egész tábor ideje alatt változtassak lovaik pozícióját a karámban. Mivel két karám is készült a csapat előzetes szavazásának eredménye képen, ezért a lovaknak még arra is volt lehetőségük, hogy karámot váltsanak. Ezeket a csoportdinamikai mozgások a hét folyamán többször is megfigyeltük, valamint egy-egy esetben tematizáltuk is.

Kedd: „Odafigyelés egymásra”

Délelőtt – pszichológiai lovasterápiás foglalkozás

Cél: Egymásra való figyelem, koncentráció, párban való kooperálás, továbbá a téri tájékozódás, lekövetés fejlesztése.

Megbeszélés csoportban: a párban való együttműködésben mi a fontos, mire és miért kell odafigyelni a másokra.

Tükör feladatok:

1., **Tükör követés:** először ló nélkül párban tenyerüket összeérintve lekövetik egymás mozgását. Fontos, hogy figyeljék, kövessék a másik mozdulatait. Itt a test kontaktusfelvétel megtörténhet a tenyerek teljes összeérintésével, és közelebb kerülhetnek egymáshoz a gyerekek, megindulhat a kölcsönös bizalom.

Ezután a ló két oldalán állva, tenyerüket a ló oldalára tapasztva az egyikőjük mozdulatokat mutat, a másik pedig követi, utánozza azt. Egymásra, az arcukra, vállukra, karjukra kell figyelniük és

kikövetkeztetni, hogy mit csinál a másik, majd fordítva. Mivel nem látják egymás tenyerét a gyerekek ezért fontos, hogy mennyire figyelik a másikat, illetve mennyire segítik őt.

2., Tükör mozgás: az előkészítés a lovardai alakzatok bemutatása, hogy értsék azokat és térben el tudják helyezni, minden gyereket egyet bemutat lóval, illetve az új gyerekeknek megmutatjuk, hogy hogyan kell vezetni a lovat.

Az előző páros marad. A két felé osztott pályán (bójákkal fix tájékozódási pontokat kijelölve) a gyerekek párban kapnak 1-1 lovat, akikkel lovardai alakzatokat mutat az egyik gyerek és a másik a saját térfelén szinkronban és tükörben utánozza azt, majd fordítva.

Majd ezek tapasztatainak megbeszélése, mely volt a komfortosabb szerep, mi volt a nehézsége a feladatnak. A többiek, akik figyelik is elmondhatják véleményüket, hogy mit láttak, hogyan látták.

Kimenet: A feladatokban láthatóvá vált, hogy mely gyermek számára volt fontos a kooperáció, a másik segítése és melyeknek fontosabb a saját élményének megélése. A csoportos megbeszélésen kifejezték, hogy könnyebb volt számukra, amikor ők mutogattak, mert akkor nem függtek a másiktól, ők irányították a helyzetet. Néhányan arról számoltak be, hogy nekik ez a szerep volt a nehezebb, mivel felelősséget éreztek a másik iránt, hogy a közben, hogy nekik kell kitalálniuk a feladatot, a másokra is figyelniük kell, hogy követni tudja azt. Egy-két gyermeknek a követő szerep volt a komfortosabb, elmondásuk szerint a felelősség nem az övéké volt, nekik csupán figyelniük kellett a mutatót. Kevés olyan párost láthattunk, akik együttműködése kölcsönös odafigyeléssel és így harmonikus feladat

kivitelezéssel zajlott volna. Ez természetesen a gyermek életkorától és szellemi, lelki fejlettségétől is függött.

Délután – művészetterápiás foglalkozás

Lórol festés: a gyerekek párokat alkotnak a korábban alkalmazott módszer szerint. A 7 pár alkotását 3 ló segíti. Minden párnak 4 fordulóban (minden gyerek 2-2 alkalommal) van lehetősége egy közös alkotás létrehozására lórol. A párosok tagjai felváltva vezetnek lovat és festenek.

A feladat mozgatórugói a délelőtti programhoz hasonlóan a szerepcsere, együttműködés, saját szerep meghatározása (komfortzóna), a kontroll átadása.

Ez az alkotói folyamat a képzeleti szinten való tervezésen túl a motorikus tervezést is nagyobb mértékben igénybe veszi.

Technika: vízfesték papíron

Anyagok: vízfesték, ecset, papírhenger, ragasztószalag

Helyszín: fedeles lovarda

Kimenetel: Ezen a feladaton a kivitelezés előtt annyit változtattunk, hogy a gyerekek nem párban, hanem 3 csoportban dolgoztak. Így minden csoportot egy ló segített, és a csapatok tagjai kipróbálhatták csapatszervezési képességeiket is az egyes feladatok és szerepek felosztásával.

Már a tervezés során kirajzolódtak a csapatokon belüli szerepek. Voltak akik rögtön magukhoz ragadták az irányítást, de voltak olyan csapatok is, ahol a hangadó/vezető szerepek betöltését a kényszer szülte. Sőt előfordult olyan helyzet is, melyben a segítők jelenléte nyújtotta biztonság és a kilátásba helyezett

munka a lovakkal még az amúgy introvertált személyiségeket is véleményük képviselésre sarkallta.

A lóról festés két fordulóban történt, azaz minden csapattag kétszer ülhetett lóra ecsettel a kézben. A lóról festés során a sikeres kivitelezés igénye okán megélhették a gyerekek a kommunikáció, a feladatmegosztás, az együttműködés és a másik igényeinek figyelembevételének fontosságát.

Az elkészült alkotásokat az alkotókkal együtt meg is örökítettük, majd ezután beszámolhattak a gyerekek tapasztalataikról, élményeikről. Érdekes és változatos visszajelzések érkeztek nemcsak a csapatmunka, de a lovon festés során érzékelték tekintetében is. A beszámolóik során ilyen formán megtapasztalhatták a gyerekek, hogy milyen különböző módon érzékeljük a világunkat és azt is, hogy mire hogyan hatnak ugyanazon ingerek.

Összességében minden alkotónak /csapattagnak nagyon tetszett a festésnek és a lovaglásnak ez a rendhagyó formája.

Szerda: „Bizalom”

Délelőtt: látogatás az alagi lóverseny pályára

Buszos kirándulást tettünk a Kincsem Park felajánlásából az alagi gyakorló lovaspályára. Itt a gyerekek megismerkedhettek a telivérekkel, akikről sok tudással gazdagodhattak, körbejárhatták a lovardát, lovat ápolhattak és kipróbálhatták a galopp ló szimulátort is. Ez egy kis kikapcsolódás, kizökkenés volt a megszokott lovardai környezetünkből.

Délután – pszichológiai lovasterápiás foglalkozás

Cél: a gyermekek önmaguk számára átgondolása és megfogalmazása annak, hogy mit jelent számára a bizalom, majd gyakorlatban a kontroll kiadása/átadása, a másíkba vetett bizalom megléte illetve annak megtapasztalása, amikor neki kell vigyáznia valakire, aki rá van utalva.

Megbeszélés csoportban: Kinek mit jelent a bizalom? Kiben bízik meg, mi kell ahhoz, hogy megbízzon valakiben?

Csukott szemmel egymás vezetése: A gyerekek párba állnak, kiválasztják azt a gyereket, akiben úgy érzik, meg tudnak bízni. Egy akadálypályán kell körbe vezetniük egymást, úgy, hogy az egyik gyereknek be van kötve a szeme, a másik a karját fogja és körben mondja neki, hogy mit csináljon, merre menjen, majd fordítva. Ezután jönnek a lovak, az egyik gyereknek a lovon ül, a másik pedig vezeti őt. Ezután a lovas becsukja a szemét, így mennek körbe, miközben a vezető magyarázza, hogy éppen hol járnak. Az utolsó feladatban pedig a lóvezető csukja be a szemét és az alapján viszi körbe a pályán a lovat és lovast, hogy a lovas verbális útmutatásait követi. Ezután szerepet vált a pár és ugyan ezeket a feladatokat megcsinálják. A feladatban nagyon fontos az egymásra való teljes odafigyelés és a másik segítése.

Ezután leülünk és megbeszéljük a tapasztalatokat a párokkal: milyen volt csukott szemmel lenni, mennyire sikerült megbíznia a másíkban, melyik szerep tetszett neki jobban, a vezető vagy vezetett?

Kimenet: Ekkora már a gyerekek ismerték egymást, azt kértem tőlük, hogy azzal álljanak párba, akiben megbíznak, így a bizalom alapja megvolt a feladathoz. Már a nyitott szemes körbevezetést is nagyon élvezték, de a csukott szemes részekhez kellett igazán az odafigyelés és koncentráció. Sok gyereknek már ahhoz nagy bizalomra volt szüksége, hogy csukott szemmel merjen ülni a lovon és rábízsa magát a másikra. De a legnagyobb izgalmat a csukott szemes vezetés keltette. A legnagyobb kihívásnak azt tartották, mikor nekik kellett csukott szemmel vezetniük a lovat, hiszen csak a társuk segítségével bízhattak és felelősök voltak saját magukért, a társukért illetve a lóért is. A lovon ülő utat mutató gyerekek pedig megélték az önmaguk illetve a feladatban való aktív részvételének fontosságát. Ebben a feladatban is vérmérséklet és személyiség függően alakult, hogy mely gyermeknek mely feladat volt a komfortosabb.

Csütörtök: „Csapatmunka”

Délelőtt – pszichológiai lovasterápiás foglalkozás

Cél: a csoportdinamika a gyerekek által irányított vagy önmagától rendeződő felállása. A saját szerep megtalálása a csoportban, és annak aktivitásában való részvétel.

Megbeszélés csoportban: Kinek mit jelent a csapatmunka, mennyire veszi ki a részét egy csapat munkájában vagy inkább önállóan szeret dolgozni? Hogyan lehet jól együttműködni, mi a fontos egy csapat közös munkájához? Milyen szerepek

létezhetnek egy csoportban, mi egy vezető/segítő feladata?

Csoportos szabadidomítás akadálypályán: zárt térben egy megépített pályán úgy kell a gyerekeknek körbe vezetniük a lovat, hogy nem érhetnek hozzá, csak testbeszédüket, hangjukat, akaratukat, illetve eszközöket (pálca, ostor, vezetősár, futósár) kaphatnak, ezekkel azonban nem érhetnek a lóhoz. Először csak az egyik oldalon felállított akadályokon, majd ha sikerült, a másik oldalon felállított akadályokon kell körbe vezetniük a lovat, ha megvannak vele, akkor pedig a teljes pályán. Két csoportban dolgoznak. Rájuk bizzuk, hogy készítenek-e tervet, stratégiát, osztanak-e le szerepeket, vagy random módon hagyják alakulni őket.

Utána ennek tapasztalatainak megbeszélése. Volt-e stratégia, terv, voltak-e szerepek, ezek hogyan alakultak, kinek mi volt a feladata, szerepe, mi vezetett a legjobb megoldáshoz.

Kimenet: A héten a legnagyobb izgalmakat kelő feladat volt. A gyermekek hosszas időt töltöttek azzal, hogy megtervezzék, megbeszéljék a feladatot, stratégiát építsenek. Több próbálkozásuk volt, eleinte sok sikertelen, de ahogyan látták a kivitelezés hiányosságait, és azt hogy mikor és hova lenne szükségük segítségre, annak fényében alakították stratégiájukat és adtak ki szerepeket vagy vállaltak fel önkéntesen szerepeket. Nagyon konstruktív módon fejlődött mindkét csapat, a kudarcokból tanulva egyre jobb módszerekkel érték el végül, hogy közösen körbe vezessék a pályán úgy a lovat, hogy senki nem ért hozzá.

A gyerekek elmondták a megbeszélésen, hogy úgy érzik, hogy igazi csapatmunka volt, többé kevésbé mindenki tartotta magát ahhoz a szerephez, amit az előkészítő beszélgetésen jellemzőként elmondott magáról, de ott segített, ahol tudott. Kiemelték azt is, hogy fontos volt, hogy mindenki a képességeihez mérten vegyen részt a feladatban, és ne ítéljenek meg senkit, hanem azzal együtt legyen hasznos tagja a csoportnak. Ekkora már nagyon értékes gondolatokkal jöttek elő az együttműködést és csoport kohéziót illetően.

Délután – művészetterápiás foglalkozás

1., Story Board: csoportos művészeti alkotás

A gyerekek két darab 7 fős csoportban dolgozva készítenek egy képes beszámolót az előző napi alagi kirándulásról.

A feladat során a hangsúly az interakciókon van. Az alkotói munka viszonylag szabadon, kevés külső instrukcióval zajlik. Végül a csoportok prezentálják alkotásukat, melynek során lehetőség nyílik a tapasztalatcsere, visszajelzésre.

Technika: krétarajz papírlapon

Anyagok: A/2-es méretű papír, színes pasztellkréta

Kimenet: A csapatok felosztása, valamint a story board fogalmának tisztázása után a gyerekek a következő instrukciót kaptak: „Készítsetek egy négy képkockából álló képes beszámolót a tegnapi kirándulás számotokra meghatározó eseményeiről” A rajzolásra 15 perces időkeret állt a rendelkezésre.

A feladat jelentős szabadságot adott a konkrét témaválasztás és a kivitelezés tekintetében. Az egyetlen stressz-faktor az előre megszabott a feladatra fordítható idő volt. A közös alkotás előrehaladtával ez a faktor azonban viszonylag nagy nyomást gyakorolt a gyerekekre. Ebben a szituációban megmutatkozott, hogy a gyerekek, hogy reagálnak az általuk stresszhelyzetként megélt szituációkra. A stratégiák viszonylag széles spektrumban mozogtak az ösztönző erőtől a teljes visszahúzódásig a kudarc élmény ideje koráni megélésével együtt.

A másik fontos elem ismét a csapatdinamika és a csapaton belüli szerepek, szerveződések voltak. A tábor negyedik napjára az addig többszörösen megélt csapathelyzetek egy-egy a vezető szerepet magáénak érző gyereket odáig vitt, hogy társaik igényeit, felvetéseit csírájában elfojtva szinte teljesen ignorálták. Érdekes volt megfigyelni, hogy az első rajzi kísérlet (stratégiák nélküli) a közös alkotás vagy egyetlen személy alkotásává vagy egymás mellett alkotássá változott. Kommunikáció és stratégia nélkül nem sikerült egy olyan közösen megalkotott rajzot létrehozni, melyhez bár mindenki hozzátesz, de mégis egy egységes alkotássá válik a végén.

A visszajelzések és a megbeszélés után sikerült mind a két csapattal olyan saját kereteket és stratégiákat meghatározni, amivel minden csapattag egyet tudott érteni.

A második rajzi kísérlet ennek szellemében zajlott, ám az eredmény ezúttal is meglepő volt. Az egyik csapattól a második kísérletből egy közös alkotás született, amin mindenki rajta tudta hagyni a kéznyomát, és amely alkotás esztétikailag

is magasabb értékű volt. (Bár ez nem tartozott szigorúan a kritériumok közé)

Az a csapat, ahol a relatív domináns vezető az első rajzot a saját alkotásával alakította szintén el tudott készíteni egy közösnek nevezhető rajzot, ám a csapattagok megosztóan nyilatkoztak elégedettségük mértékéről. A többség, akik az első rajzi kísérlet alatt egyértelmű nonverbális jeleit adták elégedettségüknek a helyzet alakulásával kapcsolatban, mégis inkább az irányított szerepe tetszett jobban a második kísérlet után. Ennél a csapatnál a közösen megbeszélte stratégiák egy része a kiértékelésnél mégsem bizonyult optimálisnak. A fő problémát azonban az aktív csapattag szerepének felvállalása jelentette az elégedetlen csapattagok számára. Számukra a komfortzóna az irányított szerepet jelentette, még akkor is, ha a szereppel járó nehézségeknek szemmel láthatólag tudatában voltak.

2., A ló: csoportos művészeti alkotás

A gyerekek két darab 7 fős csoportban dolgozva készítenek természeti elemekből egy nagyjából 1:1-es méretű lovat.

A feladat során a hangsúly az interakciókon van. Az alkotói munka viszonylag szabadon, kevés külső instrukcióval zajlik.

Végül a csoportok nemcsak prezentálják alkotásukat, hanem az alkotások megörökítéséhez szituációba helyezik a lovat a csoport tagjaival. Csoportonként 3-3 fotóbeállításra van lehetőségük a gyerekeknek.

Technika: alkotás természetes elemekből
Anyagok: a gyerekek által gyűjtött a természetben fellelhető elemek,

fényképezőgép, színes nyomtató, papír, lamináló

Kimenet: Az előző feladat során kialakult csapatokat változatlanul hagytuk. Kíváncsiak voltunk arra, hogy a korábban közösen megbeszélte stratégiákat milyen mértékben tudják egy új helyzetben transzportálni és alkalmazni. A gyerekek az alapanyagok begyűjtésére 20 percet kaptak a lovarda területen. A gyűjtés után 10 perc állt rendelkezésre a termés-lovak megalkotásához.

Ami a stratégiákat illeti a transzparencia elve csak részben érvényesült, azonban a megtanultak/megbeszélte viszonylag gyorsan lehívhatónak bizonyultak.

A feladatban rejlő kihívás művészi szempontból az volt, hogy háromdimenziós alkotóelemekből kellett egy kétdimenziós alkotást létrehozni nagy méretben és szokatlan felületen. Az alkotásra kint, a fedeles mellett került sor.

Mindkét csapat esetében rendkívül kreatív megoldások születtek, azonban a kétdimenziós alkotás jelenetbe helyezése kihívást jelentett a képzelőerő számára.

Végül közös megegyezés alapján a következő jeleneteket sikerült megörökíteni: ló vezetés, lovaglás, vezetett lovon lovaglás, ló etetés és lóápolás.

Péntek: „Kincsvadászat”

Délelőtt – művészetterápiás foglalkozás

Élő vászon: avagy felkészülés a kincsvadászatra. A lovak mint újra gondolt művészeti alkotások egyben a csapatokat

hivatottak szimbolizálni. Tehát minden csapat egy szimbólumot alkot melynek hordozófelületei a lovak.

Ehhez az alkotáshoz a gyerekek maguk készítik el a festéket, melyet az ujjukkal/kezükkel visznek fel a lóra. Az alkotói folyamat lezárása a címadás.

Technika: lemosható testfesték lovon

Anyag: testfesték: 2 ek növényi zsiradék/vaj, 1 ek kukoricakeményítő (színenként), ételfesték

Kimenet: A feladat kivitelezéséhez végül saját készítésű testfesték helyett ujjfestéket használtunk a problémamentesebb eltávolítás érdekében.

A lóról festéshez hasonlóan ez a feladat is a kivitelezést megelőzően némi tervezést igényelt. A hét végére elérkeztünk arra a pontra, ahol a gyerekek nemcsak saját magukat definiálták, hanem azt a csapatot is melynek tagjaivá váltak. Ezt az egységet egy szimbólum/logó és egy név prezentálja.

A tervezői folyamatot megnehezítette a „festő vászon”, vagyis, hogy a gyerekeknek gondolniuk kellett arra, hogy a kivitelezést a ló formája, méretei és szőre befolyásolja.

Mind a négy csapatnak sikerült egy a csapathoz kiválóan passzoló logót és nevét kitalálniuk és ezúttal az alkotás bemutatása is nagy egyetértésben zajlott. Mindez arra enged következtetni, hogy a hét végére a gyerekeknek sikerült magukat a csapat tagjaként definiálniuk.

Délután – pszichológiai lovasterápiás foglalkozás

Cél: az együttes célért való közös gondolkodás, tervezés és következtetés.

Megbeszélés csoportban: a tegnapi, csoportos együttműködés tapasztalatait kamatoztatva, a kincsvadászat szabályait figyelembe véve felkészülés a feladatra, majd a lovak leápolása, felszerszámozása.

Kincsvadászat: 4 csoportban dolgozunk, mindenkinek egy ló jut, és egy felnőtt vezető. Kapnak egy térképet a teljes lovardáról. És egy borítékot, amiben van egy fotó, ami egy pontját ábrázolja a lovardának, azt kell megkeresniük, és ott találják a következő borítékot a következő képpel. Végül eljutnak egy helyre, ahol a dobozban ásványok vannak, a kincsek, amit megtarthatnak. Minden állomás megtalálásáig egy gyerek ül a lovon, egyik vezeti a lovat, a harmadik pedig a térképet olvassa. Ezek a szerepek az egyes állomásoknál rotálódnak.

Végül megbeszéljük a tapasztalatokat, és az átélt izgalmakat.

Kimenet és a teljes hét megbeszélése, összefoglalása: Nagyon izgalmasnak tartották a gyerekek a feladatot, egész héten vártak már erre. A szerepeket rotálták egymás között, igyekeztek nem áthágni azokat, és a következő nyom helyének kitalálását együtt véghez vinni. A legnagyobb izgalom a végső állomás megtalálása volt, ahol dobozokba rejtve, kis csomagokban mindenkinek jutott egy csiszolatlan „kincsszerű” féldrágakő. Ezeket mind a nagydomb körül rejtettük el, így minden csapat ugyanoda futott be. A nagy örömittas pillanatban, pedig készítettünk egy csoportképet, amivel megörökítettük és kihangsúlyoztuk a pillanat fontosságát.

Végül kincsekkel megrakodva tértünk vissza kis megbeszélő helyünkre, ahol minden gyermek beszámolt a kincskeresés izgalmairól és a héten szerzett élményeiről.

Amit kiemeltek, hogy nagyon jó csapat gyűlt össze, és a feladatok által megtanulhatták, hogy milyen fontos az együttműködés a közös munka, gondolkodás és az egymásra való odafigyelés. Szinte minden játékot megjelöltek kedvencként, de talán a sportos szabadidomítás és a kincskeresés vitte a prímet.

Pszichológusként úgy látom, hogy sikerült a kitűzött hívótémákat körbejárnunk, nemcsak verbálisan, de a gyakorlatban is megélni azokat. A gyerekek megtapasztalhatták saját képességeiket, és egyben korlátaikat is, illetve gyakorlatban kipróbálhatták a társas életben való együttélés különböző szerepeit, ezzel pedig egy tisztább képet kapva önmagukról és reményeim szerint segítve őket a saját szociális életükben is.

Kövesi Eszter

pszichológus-lovasterapeuta

Király Darinka

szomatopedagógus-művészetterapeuta

**„Ez vagyok ÉN”
Módszerspecifikus
lovasterápiás tábor
autizmussal élő
gyermekeknek**

**2018.07.09-13.
Táborvezető: Bozori
Gabriella**

Résztevők:

- A táborban résztvevők köre: 15 fő, jó képességű, magasan funkcionáló, autizmus spektrumzavar diagnózissal rendelkező vagy autisztikus személyiségvonásokkal rendelkező iskoláskorú gyermekek.
- 5 fő önkéntes segítő.

Terapeuták:

- Bozori Gabriella gyógypedagógus-lovasterapeuta, táborvezető
- Csizmadia Orsolya, szomatopedagógus-hippoterapeuta
- Ferenczi Éva, gyógypedagógus-lovasterapeuta
- Csuhanicsné Bakos Ildikó, gyógypedagógus-fejlesztőpedagógus
- Katona Enikő szomatopedagógus, hippoterapeuta, hidroterapeuta

Saját segítőink:

- 2 fő lovasterápiás segítő

Tábor célja:

Ebben a táborban egy olyan komplex programot valósítottunk meg az öt nap alatt, melyet kimondottan autizmussal élő gyermekek számára alkottak meg. A

program, amelyet adaptáltam a lovasterápiás környezetre, eredetileg az Ö.T.V.E.N (Önismeret, Társas Viselkedés és Egészségnevelés) címen ismert oktatási program autizmussal élő tanulók számára. A program tíz témakört dolgoz fel, melynek célja, hogy megtanítsa a társas együttéléshez szükséges elemi viselkedési formákat, fejlessze az énkép és az én tudat kialakulását és megszilárdulását. A program a következő fontos témaköröket érinti:

1. Én és a külső tulajdonságaim.
2. Én és a belső tulajdonságaim.
3. Én és a testem.
4. Én és az érzelmeim.
5. Én és a viselkedésem.
6. Én és a kapcsolataim.
7. Én és az egészségem megőrzése.
8. Én és mások: különbségek az emberek között.
9. Én és mások: az autizmus.
10. Én és az önállóságom.

Természetesen lovasterápiás táborunknak a célja nemcsak az volt, hogy a fenti témaköröket feldolgozzuk a gyerekekkel együtt játékos formában, hanem az is, hogy ezekhez az ismeretekhez hozzákapcsoljuk a lovakkal kapcsolatos tudást és élményeket. Szinte minden fent említett témakörhöz szorosan kapcsolódik egy kiegészítő lovas témakör is az alábbiak alapján.

1. A lovam külső tulajdonságai.
2. A lovam belső tulajdonságai.
3. A lovam testfelépítése.
4. A lovam érzelmei.
5. A lovam viselkedése.
6. A lovam kapcsolatai: élet a ménésben.
7. A lovam egészsége, életmódja, táplálkozása.
8. Különbségek a lovak között.

Hagyományainkhoz híven ebbe a táborba is meghívtunk külsős terapeutákat, akik segítettek technikákkal ábrázoltuk kedvenc lovainkat.

A tábor részletes napi- és heti rendje:

- 7.30-8.00: gyerekek érkezése, gyülekező, reggeli előkészítése
- 8.00-8.30: reggeli, elpakolás, átöltözés lovagláshoz
- 8.30-9.30: autizmus módszerspecifikus foglalkozások
- 9.30-10.00: lovak előkészítése, loápolás, szerszámozás

- 10.00-11.30: lovasterápiás foglalkozások csoportbontásban
- 11.30-11.45: a lovak leszerszámozása, felszerelések rendberakása, lovak fürdetése, legeltetése
- 11.45-12.30: fürdés, szabadidős programok
- 12.30.-13.00: ebéd
- 13.00-13.30 csendes pihenő: beszélgetés, közös játékok, alkotás
- 13.30-15.00: terápiás foglalkozások csoportbontásban külsős terapeuták vezetésével
- 15.00-16.00 közös játékok
- 16.00-16.30 uzsonna
- 16.30-17.00: rendrakás, elpakolás

NAPOK	LOVASTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK	NAPI TÉMAKÖRÖK	KIEGÉSZÍTŐ TERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK CSOPORTBONTÁSBAN	SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG
1. NAP	Közös loápolás Ügyességi feladatok vezetett lovon előre felépített akadálypályán, melyek a nagy és finommozgások koordinációját, az egyensúlyt, a figyelmet és a szem-kéz koordináció fejlesztését szolgálják.	Én és a külső tulajdonságaim. - Én és a testem. önarckép készítése: saját magáról készült félbevágott fénykép kiegészítése önarckép készítése tükör segítségével ujjlenyomat tenyérlenymat talplenyomat	Csizmadia Orsolya: Ez vagyok én mozgás nevelés óra túra a területen, a fényképeken ábrázolt tereptárgyak megkeresése és azonosítása csoportokban menetlevél alapján	trambulinozás, játszótér, homokozó, fürdés meseolvasás
2. NAP	Lovaglás vezetett lovon, vagy önállóan a szenzoros parkban: a szenzoros park elemei: dombok-völgyek, billenő, kishíd, ösvények, vizes árok	A lovam külső tulajdonságai. A lovam testfelépítése. A kedvenc ló fejének megrajzolása félbevágott lófotó kiegészítése A kedvenc lóról fotó alapján rajzkészítés Közös nagy ló kép elkészítése: testfelépítés, testrészek Közös nagy ló kontúr képbe berajzolni a ló belső szerveit kép alapján	Ferenczi Éva - kézműves foglalkozás: ménes készítése akadályverseny	fürdés trambulinozás, játszótér, homokozó vizes játékok meseolvasás
3. NAP	Közös loápolás	Én és a belső tulajdonságaim	Bakos Ildikó: kognitív fejlesztés csoportbontásban:	reggel csigatársas

	Őnálló lovaglás ügyességi pályán szlalom, rudak, labirintus, kapuk, cavalettik, útkeresztveződések	Én és az érzelmeim Én és a viselkedésem.	kaland park mászóvár	Rókvadászat: elrejtett jelek megkeresése, összegyűjtése fürdés mese olvasás
4. NAP	Közös lóápolás csapat váltóverseny feladatai	A lovam belső tulajdonságai A lovam érzelmei A lovam viselkedése	Katona Enikő- mozgásfejlesztés Csigatársas: térbeli társasjáték mozgásos, ügyességi és gondolkodást fejlesztő játékokkal	pályalocsolás közös uzsonna, szalonnasütés a szülőkkkel mese olvasás
5. NAP	Gyógypedagógiai lovastorna: egyensúlyt, mozgáskoordinációt, cselekvéstervezést, figyelmet igénylő gyakorlatok futószáron haladó lovon	Én és a kapcsolataim A lovam kapcsolatai: élet a ménésben	Bakos Ildikó: kognitív fejlesztés csoportbontásban agility pálya	színes, festett kövek összegyűjtése a patakából Fürdés mese olvasás

**„Terápia négy falon túl”-
Farmgazdálkodás, farm -
terápia**

**„A mi farmunk”
Kissné Hatvani Erika**

**Lovasterápiás projektábró
beszámoló
2018. július 16-20.**

Értelmi fogyatékoság: 9 fő tanulásban akadályozott, 1 fő értelmileg akadályozott és 5 fő pszichés fejlődési zavar.)

Lovasterapeuták:

- Kissné Hatvani Erika gyógypedagógus, lovasterapeuta
- Bozori Gabriella gyógypedagógus, lovasterapeuta
- Ferenczi Éva gyógypedagógus, lovasterapeuta

A tábor résztvevői:

Hódmezővásárhely Aranyossy Ágoston Református Óvoda és Általános Iskola tanulói, valamint az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványának versenyzői (15 fő). A táborlakók összetétele rendkívül heterogén életkor és fogyatékoság mértékének tekintetében. (Életkor: 9-18 év.

Asszisztensek:

- Nagy Lászlóné gyógypedagógiai asszisztens
- Vízvári Anett segítő
- Tyukodi Nikolett segítő

A tábor célja:

Jelen táborunk egyik legfontosabb célja, a farmon történő tevékenységek elméleti ismereteinek megszerzése és gyakorlati megvalósítása. A gyermekek megismerkedtek a táborhelyen található állatokkal (ló, tyúk, nyúl, kacska, sertés, szarvasmarha, kutya, macska, szamár), növényekkel (gyógynövények, haszonnövények, dísnövények), valamint háztartási teendőkkel (gyümölcsök befőzése, zöldségek savanyítása, sütés, főzés). A táborlakók gyakorlatban sajátították el a növények és állatok helyes gondozását. A mindennapi lovaglás során a gyerekek díjlovagoltak, lovas tornáztak (egyéni és páros gyakorlatok), akadálypályán lovagoltak a szenzoros parkban. Ezen tevékenységekhez kapcsolódó elméleti ismeretek, valamint a játékos gyakorlati megvalósítás rengeteg új élményt jelentett a gyermekeknek. Az élmények mellett fontos kiemelni, hogy az új információk szerzésével és gyakorlati megvalósításával bővültek a farmgazdálkodással kapcsolatos és a lovas ismereteik, fejlődött a lóval, más állatokkal való bántási tudásuk, számos biztonsági szabályt és előírást megismertek, fejlődött problémamegoldó gondolkodásuk, mozgáskoordinációjuk, egyensúlyuk, beszédképességük és kognitív funkciójuk. Játékos formában pszichésen és fizikailag is fel tudtak készülni a tevékenységekre, kiemelten a lovaglásra, lovas tornára és a ló ápolására. A tábor fő elemét az ŐKO farmgazdálkodáshoz kapcsolódó ismeretek alkották, melyet kiegészítettek szervezett fejlesztő foglalkozások. Hagyományainkhoz híven a tábor programjában szerepelt külsős terapeuták meghívása is, akik kézműves foglalkozást, mozgásfejlesztést tartottak.

Kiemelendők még az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek, valamint a

szabadidős tevékenységek (takarítás, mosogatás, kirándulás, szalonnasütés, játszótéri tevékenységek: hintázás, labdázás, trambulin, stb.)

A tábor részletes napi- és heti rendje:

8.00:Ébresztő.

8.00-8.30:Fogmosás, mosakodás, öltözködés, készülődés a reggelizéshez.

8.30-9.30:Reggeli.

9.30-10.00:Játék a játszótéren.

10.00-12.00:Lóápolás,lovak felszerszámozása, lovaglás.

Kedd: Díjlovaglás, lovastorna (egyéni és páros gyakorlatok), akadálypálya lovaglás

Szerda: Díjlovaglás, lovastorna (egyéni és páros gyakorlatok), akadálypálya lovaglás

Csütörtök: Akadálypálya lovaglás (elméleti ismeretekről számadás - ló ápolása, ló táplálkozása, ló testrészei, ló érzékszervei, farmgazdálkodás).

Péntek: Projektzáró: „A mi farmunk” lovaglás, díjlovas négyszögben patanyom figurák lovaglása, egyéni és páros lovastorna gyakorlatok, akadálypályán sor került a hét folyamán tanult új ismeretekről történő beszámolóra játékos formában (házikókban elhelyezett kérdések).

12.00-13.00: Lovak leszerelése, ápolása, eszközök elpakolása. Készülődés az ebédhez (terítés).

13.00-14.00: Ebéd, mosogatás, pakolás.

14.00-16.00: Délutáni foglalkozások:

Hétfő: Ismerkedés a táborhellyel. Ismerkedés a farmunk növényeivel és állataival

Kedd: Kézműves munkák a farmon. Gyógynövényzsák készítése, projektzáró plakát készítés (Ferenczi Éva).

Gyümölcs eltevés, zöldség savanyítás.

Szerda: Gyógynövények és állatok nyomában. Növényápolás és állatgondozás a farmon.

Csütörtök: Kitekintés a farmunkról, más gazdálkodások megtekintése, fogatozás.

16.00-18.00: Uzsonna, játszótér, focizás.

18.00-19.00: Terítés a vacsorához, vacsora, mosogatás.

19.00-21.00: Kötetlen játék a játszótéren.
Napi események rögzítése az „Speciális olimpiai kisokosba”.

21.00-22.00: Fürdés, készülődés a lefekvéshez.

22.00: Villanyoltás.

Kissné Hatvani Erika

gyógypedagógus-lovasterapeuta

**Bozori Gabriella -
"Főszerepben a ló" című
tábor**

2018. július 23-27.

Részvevők:

- 11 fő, tanulásban és értelmileg akadályozott, hiperaktív, autizmussal élő, magatartás- és figyelemzavaros óvodás és kisiskolás
- 9 fő önkéntes segítő,

Terapeuták:

- Bozori Gabriella gyógypedagógus-lovasterapeuta, táborvezető
- Csizmadia Orsolya, szomatopedagógus-hippoterapeuta
- Ferenczi Éva, gyógypedagógus-lovasterapeuta
- Csuhanicsné Bakos Ildikó, gyógypedagógus-fejlesztőpedagógus
- Krausz Kornélia szomatopedagógus, hippoterapeuta, hidroterapeuta

Saját segítőink:

- 2 fő lovasterápiás segítő

A tábor célja:

„Fő szerepben a LÓ” – lovas tanösvény elméletben és gyakorlatban

A tábor célja volt a lovakkal, a lovak testfelépítésével, életmódjával, jármódjaival, takarmányozásával, napirendjével, gondozásával, viselkedésével, szaporodásával kapcsolatos

már meglévő ismeretek elmélyítése, kiszélesítése és átültetése

a mindennapi gyakorlatban. A gyerekek a tábor során megtanulták, hogy a ló nemcsak egy élőlény, aki gondoskodásunkra szorul, hanem cselekvő társunk, segítőnk a mindennapi munkában és életben.

Az ismeretek elmélyítése céljából a lovasterápiás foglalkozásokat kibővítettük a lovak ápolásával, gondozásával, szerszámozásával, valamint a lovas tanösvénnyel. A lovas tanösvény célja, hogy a gyerekek játékos formában, lóhátról, interaktív játékok, táblák és elemek segítségével fejleszthessék a lovakkal kapcsolatos tudásukat. Az ábrák játékok feliratok, mozgatható elemek segítségével megismerkedtek a lovak testfelépítésével, testrészeivel, a lóápoló eszközökkel a lovak táplálkozásával, életmódjával, kommunikációjával viselkedésével, valamint a lovardai foglalkozásokkal. Az ismeretek megerősítése érdekében a tábor folyamán lovas füzetet is készítettünk, melyben a gyermekek matricák és képek segítségével rögzítették a legfontosabb információkat. A lovakhoz és a lovagláshoz kapcsolódó foglalkozásokat olyan kreatív foglalkozások egészítik ki, melyek középpontjában szintén a ló áll, például agyagozás, (edények, lovas motívumokkal) gyurmafigurák, makettek készítése. A kognitív fejlesztő foglalkozások során természetesen szintén lovas játékokat játszottunk: lovas társasjáték. A szabadidős foglalkozások keretében lovas kocsiztunk, kipróbáltuk a kalandparkot, a mászóvárat, valamint meginvitáltuk a szülőket egy közös táborzáró délutánra.

A tábor programjában szereplő kiegészítő terápiás foglalkozások megvalósításához, hagyományainkhoz híven ismét külsős terapeuták segítségét kértük.

A tábor részletes napi- és heti rendje:

- 7.30-8.00: gyerekek érkezése, gyülekező, reggeli előkészítése
- 8.00-8.30: reggeli, elpakolás, átöltözés lovagláshoz
- 8.30-9.30: lovas füzet, napi lovas témakörök elméletben
- 9.30-10.00: lovak előkészítése, loápolás, szerszámozás
- 10.00-11.30: lovasterápiás foglalkozások csoportbontásban, lovas témakörök a gyakorlatban
- 11.30-11.45: a lovak leszerszámozása, felszerelések rendberakása, lovak fürdetése, legeltetése

- 11.45-12.30: fürdés, szabadidős programok
- 12.30.-13.00: ebéd
- 13.00-13.30 csendes pihenő: beszélgetés, közös játékok,
- 13.30-15.00: terápiás foglalkozások csoportbontásban külsős terapeuták vezetésével
- 15.00-16.00 közös játékok
- 16.00-16.30 uzsonna
- 16.30-17.00: rendrakás, elpakolás

NAPOK	LOVASTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK	Önkiszolgálást segítő napi feladatok	KIEGÉSZÍTŐ TERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK CSOPORTBONTÁSBAN	napi lovas témakörök	SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG
1. NAP	Közös loápolás 1. csoport Ügyességi feladatok vezetett lovon előre felépített akadálypályán, melyek a nagy és finommozgások koordinációját, az egyensúlyt, a figyelmet és a szem-kéz koordináció fejlesztését szolgálják.	-önálló öltözködés, ruhák, hátizsákok rendben tartása -ülérend az asztaloknál- naposok kiválasztása -naposok: terítés, elpakolás, szemetesek -önálló mosakodás, wc használat -jurta rendrakás	Csizmadia Orsolya: Mozgás nevelés óra ujjlenyomat tenyérlenyomat talplenyomat ujjnyomda fa, virág bokor ló rajzolás közös nagy ló kép ujjnyomdázása	Lóápolás eszközei, használatuk sorrendje füzet képek lovas tanösvény	trambulinozás , játsszótér, - homokozó, fürdés meseolvasás
2. NAP	közös loápolás 1. csoport Lovaglás vezetett lovon, vagy önállóan a szenzoros parkban: a szenzoros park elemei: dombok-völgyek, billenő, kishíd, ösvények, vizes árok	ua.	Levendula Játsszóház népi ügyességi játékok, kukoricás játsszó	Ló szerszámozás, szerszámok nevei felhelyezés sorrendje füzet képek hiányos képre rárajzolni a felszereléseket lovas tanösvény	trambulinozás , játsszótér, - homokozó,- vizes játékok fürdés meseolvasás

3. NAP	Közös lóápolás 1. csoport gyp. lovastorna elemek vezetett lovon	ua.	Ferenczi Éva - kézműves foglalkozás: lovacska kendő, nyári virág készítése	A ló táplálkozás a lótápanyago k igazából, kóstolás recept, készítsünk ennivaló a lovaknak: zabbal töltött alma saláta a lovaknak lovak etetése képek füzet lovas tanösvény	Rókavadásza t: elrejtett jelek megkeresése , összegyűjtés e fürdés mese olvasás trambulinozás , játsszótér, - homokozó,- vizes játékok
			kaland park mászóvár		
4. NAP	Közös lóápolás 1. csoport csapat váltóverseny feladatai 2 csapatban	ua.	Krausz Kornélia- mozgásfejlesztés	A ló érzékszerve i, érzékelése főbb testrészei képek füzet lovas tanösvény	pályalocsolás közös uzsonna, szalonnasütés a szülőkkel mese olvasás trambulinozás , játsszótér, - homokozó,- vizes játékok
5. NAP	Közös lóápolás 3 csoportban forgószinpadszer űen szerepjáték, képek munkaeszközök kiválogatása a lovardai foglalkozások - állatorvos - kovács lovász munkája	ua.	Bakos Ildikó: kognitív fejlesztés csoportbontásban	Lovardai foglalkozás ok képek füzet lovas tanösvény	színes, festet kövek összegyűjtés e a patakból trambulinozás , játsszótér, - homokozó,- vizes játékok
			kalandpark mászóvár		

**Lovasterápiás
verseny beszámoló 2018
— Baumhagl Éva**

Szeptember utolsó hétvégjén immár 14. alkalommal került megrendezésre a fői Országos Lovasterápiás Verseny. A három napos rendezvényen 19 csapat, mintegy 170 gyermek vett részt, akik az ország különböző területeiről érkeztek, és külön öröm, hogy ismét ellátogatott hozzánk a Hip Tep csapat Erdélyből.

A három napos versenyen különböző típusú és szintű versenyszámok kerültek megrendezésre, elősegítve ezzel, hogy minden gyermek a sérülésének, tudásának és életkorának megfelelő feladattal mutassa be tudását a kíváncsi bírónak és a nagyon lelkes közönségnek.

Már péntek délelőtt elkezdődött a nyüzsgés a lovardában. Ahogy megérkeztek a gyerekek, szülők, látogatók, vidám étellel teltek meg a pálya melletti területek. A megnyitón felsorakozott csapatok büszkén tartották csapattáblájukat és izgalommal várták a délutáni programokat. A pénteki nap házigazdája, Kövér László a NGYSZME elnöke volt, aki örömmel köszöntötte a gyermekeket, résztvevőket, és jókívánságokkal látta el a csapatokat. A verseny nap a látássérültek számára kiírt versenyszámokkal, és az önálló lovaglással kezdődött, majd több kategóriában a gyógypedagógiai lovastornával zárult.

Mindeközben a díjlovas pályán a parasport versenyszámban már a nagyobb lovasok mutatták be díjlovas programjukat. Szerepelt közöttük rutinosabbnak számító versenyző is, de volt aki a lovasterápiás versenyt kinőtte, és először szerepelt

nagypályán. Ebben a versenyszámban a lovasok és edzők is büszkén, örömkönnnyekkel küszködve emelheték magasba a jól megérdemelt kupákat.

Szombaton a verseny napot majd a délutáni programokat a házigazdák, Fülöp Attila államtitkár úr- EMMI és Prof. Dr. Frenyó László nyitották meg. Köszönjük nekik a megtisztelő jelenlétet és a biztató szavakat, ezen az izgalmas napon, amikor majdnem egész nap 3 pályarészen folyamatosan zajlottak a versenyek. 9 versenyszámban mérhette össze tudását csaknem 80 induló, valamint 18 csapat. Hagyományosan szombat délután került megrendezésre a hétvége egyik legizgalmasabb, legmozgalmasabb versenye a csapatváltó verseny. A csapatokat igazi TEAM segíti a fel/leszállásnál, az eszközök elhelyezésénél, és minden bíró már-már csapattagként szurkol, hogy minél több pontot adhasson csapatának. Ekkor 3×6 csapat szerepel egyszerre, és az izgalmat már csak a vidámság és a szurkolók biztatása múlja felül. A lelkes közönségnek köszönhetően még azok is vidáman és büszkén szerepelnek, akik 1-1 feladatnál utolsóként érnek célba. Természetesen itt sem kell csüggednie senkinek, mert senki sem megy el üres kézzel, hiszen minden résztvevő csapat külön pénzjutalomban részesül.

A vasárnap legtöbbször kettős érzelmekkel kezdődik. Mindenki egyre kíváncsiabban várja az összesített eredményeket, viszont mégsem sürgetnék a hétvége zárását, mert annyira jó részt venni Fóton „A” versenyen, ami már sokkal többet jelent mindenkinek, mint egy megmérettetés. A délelőtti versenyszámok házigazdája Demján Lídia, az NGYSZ támogatója volt, aki kedves szavakkal bátorította az ügyességi pályán önállóan lovagló versenyzőket és a lovastornában szereplőket.

Ebéd után kis időre átköltözött mindenki a nagy díjlovas pályára, ahol a gyerekek és a díjlovasok közös versenyszámát tekinthették meg. A két csapatvezető, Marie-Theres Thiell és Bánki Erik vidám hangulattal színesítette a szoros megmérettetést, miközben hangos szurkolástól dübörgött a lelátó. A végén minden gyermek és díjlovas büszkén vehette át az emléklaketteket a versenyrendezőtől.

Az izgalmak után kicsit nyugodtabb hangulattal folytatódott a „Mádl Ferenc emlékverseny”, mely során 3 csapat rövid mesefeldolgozást mutatott be jelmezekkel, díszletekkel, és természetesen lovakkal. Idén láthattuk a Dr. Bubó, a Hófehérke, valamint a Lovas Matyi című mesék feldolgozását. A csapatok olyan lelkesen, bátran, szuper ügyesen szerepeltek, hogy a zsűri mindhárom csapatot megjutalmazta 1-1 hatalmas kupával.

A gyermekek a versenyszámok között sem unatkozhattak, hiszen különböző programokban vehettek részt egész hétvégén. Várta őket a fogászati szűrőkamion, arcfestés, lufihajtogató bohóc, animátorok, az Elevenpark

játszóház, buborékfújó eszközök, és Mercedes MOKI programja is.

Az összesített eredményhirdetéssel zárult ez a három nap. Minden csapat pénzjutalommal, minden gyermek sok-sok ajándékkal, és ami a legfontosabb rengeteg sikerrel, élménnyel indulhatott haza. A nap végére fáradt volt már mindenki, ez egészen biztos. De a sok nevetés, a vidám, büszke gyermekek látványa miatt megéri ez a fáradság minden évben újra és újra.

Minden gyermek és résztvevő nevében köszönjük a szervezőknek, az önkénteseknek és a bírónak a kitartó, lelkiismeretes munkáját. Köszönjük a támogatóknak a sok ajándékot, segítséget. Köszönjük a szülőknek, és terapeutáknak a rengeteg háttérmunkát, önfeláldozást. És végül, de nem utolsó sorban, köszönjük hű társainknak, a lovainknak, hogy egész évben boldogságot adnak gyermekeinknek és hogy ezen a három napon is kitartó, megbízható társként szerepelnek velünk együtt. Jövőre találkozunk újra itt! ☺

***Kövy András — Fóti
díjlovasló verseny és
világkupa beszámoló
2018***

Jó hangulat és magas színvonal jellemezte a XIV. Nemzetközi Díjlovasló versenyünket. Igazi fordulópont volt a tavalyi verseny, hiszen első ízben rendezhettünk FEI Díjlovasló Világkupa fordulót.

A várakozásainknak megfelelően a hazai kiválóságok mellett nemzetközi élvonalbeli versenyzők is a négyszögbe lovagoltak. Itt

volt az olimpiai bajnok német lovasnő Dorothea Schneider és a nemzetközi versenyekről jól ismert szintén német Benjamin Werndl. Mellettük nem kevésbé jeles francia, osztrák, holland lovasok és a keleti régió lovasai is starthoz álltak. A műsorközlő először köszönhetett bolgár lovasokat.

A versenyen a megszokott módon ismét a legmagasabb szinten jegyzett bírói kar bírászkodott. Leif Törnblad úr külön előadást is tartott bírónak, edzőknek és lovasoknak lóképzésről, és a bírászkodás szempontjairól.

A lovak és lovasok jólétét a kiváló minőségű pályák és az új külföldről bérelt minden igényt kielégítő mobil istállók biztosították.

A nemzetközi verseny mellett szintén nemzetközi versenybírókkal zajlott a hazai CDN-A verseny, ahol az utánpótlás lovasok és lovak mérhették össze tudásukat.

A mindig érdeklődéssel várt terápiás lovas - versenylovas közös verseny ismét nagy közönségsikert aratott.

A gördülékeny lebonyolításért ezer köszönet illeti a verseny sikeréért lelkesen dolgozó önkénteseket, a szponzorokat és a kitartó házigazdákat.

A versenyeredmények megtekinthetők a Magyar Lovasterápia Szövetség és a Magyar Lovas Szövetség honlapján.

***Isabelle von Neumann-Cosel
és Susanna von Dietze-Pollack
edzőtábor beszámoló - Koszta-
Takács Viktória***

Fót, 2018. október 22 - 25.

Az edzőtáborban 12 lovas vett részt. A lovasoknak napi két edzést tartottak. Mind a délelőtti, mind a délutáni edzés alkalmával egyéni edzésben részesültek.

Az edzések során különös tekintettel a következő szakmai területek kerültek kidolgozásra és gyakorlásra:

- Lovas ülésének stabilizálása, egyensúly megtalálása, esetleges rögzült rossz minták korrigálása
- Ló állapotának felismerése, melegítés, munkafázis és a levezetés elkülönítése
- Laza, elengedett állapot elérése láthatatlan segítségke által
- Lépés, ügetés és vágta munka minőségi gyakorlása rávezető gyakorlatok által.
- Egy-egy speciális díjlovas feladat felépítése a versenyen való korrekt kivitelezés eléréséhez.

A gyakorlati edzéseken kívül Isabelle elmagyarázta és a gyakorlatban is bemutatta a "Sure foot Pad" szivacs-kockák használatát. A rendszer jótékony hatását több résztvevő a saját lován is megtapasztalhatta.

Sok látogatót és lovas edzőt üdvözölhettünk Fóton az edzőtábor alatt, akik figyelemmel kísérték a nyilvános edzéseket.

Nagy örömünkre szolgált, hogy az edzőtábor alatt került sor a két lovasszakember által írt, és immáron magyar nyelvre is lefordított könyv bemutatójára. A könyv címe: Így kíméld a hátad lovas.

Összeségében egy nagyon jó hangulatú, és ami még ennél is fontosabb, nagyon hasznos edzőtáborban vettek részt a lovasok. Mindenki nagyon várja a 2019-es folytatást!

Rövid hírek

Házi Verseny

2018. május 7-én tartottuk a főti Lovasterápiás Központba járó gyermekek számára a minden évben megrendezendő házi versenyünket. Szépen lenyírt gyep és ragyogó napsütés fogadta a kis versenyzőket és az őket kísérő szülőket, barátokat. A házi verseny során a már önállóan lovagolni tudó gyerekek egy ügyességi akadálypályán, valamint egy lépős, és egy ügetős díjlovas programban mérhették össze tudásukat. A legkisebbek számára vezetett lovon ügyességi versenyt szerveztünk, melyben ötéves kortól indulhattak a gyerekek. A Gyógypedagógiai Lovastorna versenyszámban szinte minden korosztály bemutatkozott, kötelező és szabadon választott elemeket mutattak be a gyerekek Robika és Mukika hátán. A vidám és izgalmas délutánt egy csapatváltó verseny zárta, melyben három, ötfős csapat vetélkedett egymással. A játékos

feladatok között szerepelt tányéron teniszlabdák egyensúlyozása, célba dobás, golfozás, csipeszek csíptetése és vízholdás. csapatváltó versenybe nemcsak a gyorsaságot, hanem az ügyességet is értékelték a bírók. A mozgalmas délutánt öt óra körül eredményhirdetés zárta. Minden résztvevő boldogan vette át a megérdemelt okleveleket, érmeket, díjszalagokat és természetesen mindenki kapott ajándékot is. Külön köszönjük munkatársainknak, önkénteseinknek és nálunk tanuló hallgatóknak a segítségét és a részvételét a házi versenyen, valamint a Horze Lovasáruház támogatását, melynek keretében sok-sok ajándékot, kesztyűket, baseball sapkákat, lovas felszereléseket adományoztak a versenyen résztvevő gyerekeknek.

A Magyar Lovasterápia Szövetség idén is részt vett a Városligeti Gyermeknapon

Május 26-án részt vettünk munkatársainkkal, önkénteseinkkel és három lóval, Robival, Mukival és La Baldival a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat által rendezett

Városligeti Gyermeknapon, hogy programjaink által is betekintést engedhessünk lovasterápiás tevékenységünkbe.

A főti Lovasterápiás Központunkba lovasterápiás foglalkozásra járó gyermekek Bozori Gabriella vezetésével két időpontban mutatkoztak be. A nagyobbak voltizs feladatokat, az óvodások pedig ügyességi feladatokat mutattak be vezetett lovon.

Idén is eljöttek a hódmezővásárhelyi Aranyossy Ágoston Általános Iskola tanulói is, akik Kissné Hatvani Erika vezetésével tartották meg csoportos gyógypedagógia voltízs bemutatójukat.

Németh Gábor és La Baldi díjlovas programot mutatott be a nap folyamán kétszer is, amely sok érdeklődőt vonzott kis területünkre.

Munkatársaink és önkénteseink különböző kreatív és mozgásfejlesztő játékokkal várták az oda látogató gyerekeket és felnőtteket. Volt agility pálya mozgásfejlesztő játékokkal, és ügyességi feladatokkal, kézműves asztalunknál pedig kreativitásukat próbálhatták ki a gyerekek, és készíthettek maguknak mindenféle csillogó ajándékot, lovacska szélforgót, és hűtőmágnest.

Csapatépítő tréningek Fóton

Június hónapban két alkalommal is ellátogatott hozzánk a Morgan Stanley Magyarország Elemző Kft. csapata 60-60 fővel, akik munkatársaink vezetésével kisebb, nagyobb csoportokat alkotva járták körbe 25 hektáros területünket. A sok-sok elvégzett feladat között szeretném megemlíteni virágágyásaink, a pályák, a szenzoros park kőágyásaink és a játszótér aprólékos gyomlálását, kitisztították a patakot és a patakmedret, egy-egy külön csapat foglalkozott a legelők és lóbozsok

rendbe rakásával, de fűkaszáink hangját is egész nap hallhattuk.

A MOL önkéntes csapata szintén ebben a hónapban látogatott el hozzánk, akik ugyan kisebb létszámmal tudtak csak jelen lenni, és sajnos rossz idő fogadta őket, de így is sokat tudtak segíteni nekünk a négyszögelemek, kitörők festésében, amellyel már a szeptemberi Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas és Lovasterápiás Versenyt készítettük elő.

Mind a két cég munkája hatalmas segítséget jelentett kis csapatunknak, amelyet ezúton is szívből köszönünk!

Mikulás buli az ORACLE Hungary Kft. jóvoltából

December 5-én 10 kis lovasunk kapott meghívást az immár hagyományos Mikulás bulira, az ORACLE Hungary Kft. szervezésében. A színvonalas rendezvényre eljött a Télapó is, és megajándékozta gyermekeket, de a szervezők is számos érdekes és izgalmas

programmal várták a résztvevőket. Lehetett adventi koszorút készíteni, mézeskalácsot díszíteni, karácsonyi homokképet készíteni, de távirányítású legó vonat és óriási legó játszószőnyeg is várta a kicsiket. A csillám tetoválás, az arcfestés és a karácsonyi képeslapkészítés sem maradt ki a programból. Aki megéhezett a nagy alkotásban, azt finom falatok, sütik és habos kakaó várta. A programot Bíró Eszter és zenekarának programja zárta.

Könyvajánló

A 2018-as évben négy fantasztikus könyvvel gazdagodott a lovas társadalom, ezekről olvashatnak pár szót.

1.

Susanne von Dietze és Isabelle von Neumann-Cosel: Így kíméld a hátad, lovas

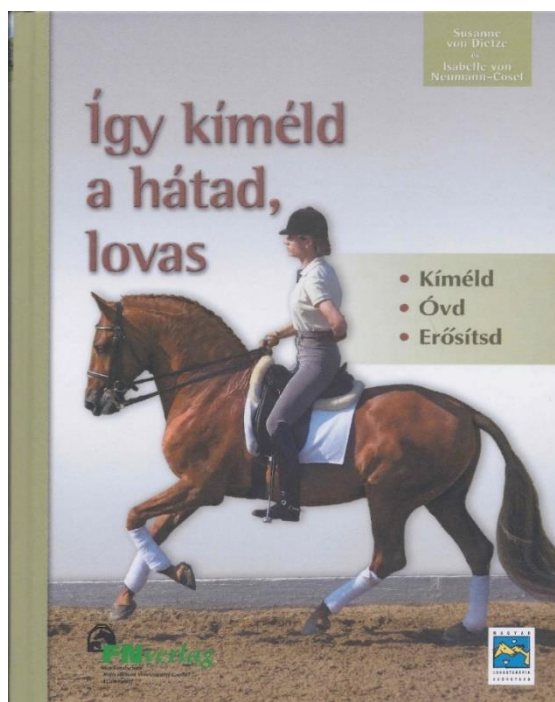
A Németországban 2009-ben kiadott könyv írója két világhírű német lovasoktató és lovas szakíró.

A könyv magyarra való lefordításával az volt a cél, hogy a leendő terapeutáknak illetve lovasoknak nyújtsanak segítséget abban, hogy hatékonyan tudják képezni illetve tovább képezni magukat.

A könyv utat mutat: a hát lenyűgöző, sokrétű működéséből kiindulva először tárja elénk átfogóan ló és lovas háta között végbemenő komplex összjátékot.

A könyvben 280 fotó, 17 rajz és 67 grafika gondoskodik a gyakorlatiasságról és a szemléletességről.

A tanácsok és gyakorlatok gazdag tárházából minden igényes és együtt gondolkodó lovas összeállíthatja a saját hátkímélő gyakorlati megoldásait, a hobbi, a versenylovaglás, illetve a kiképzés területén is.

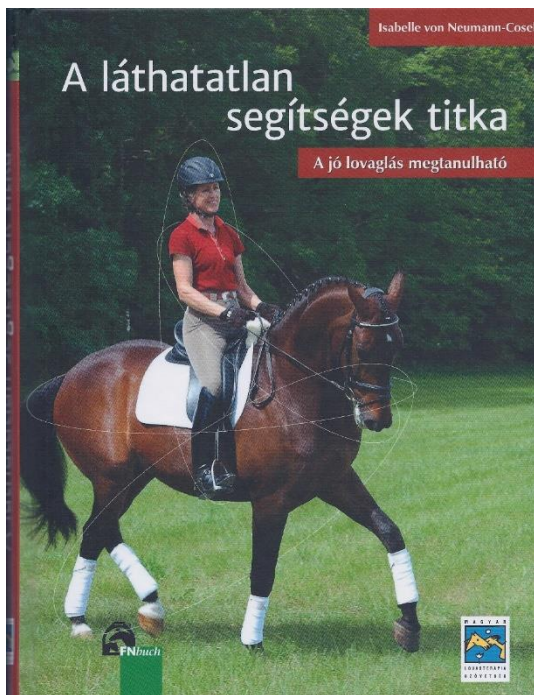

2.

Isabelle von Neumann-Cosel: A láthatatlan segítségek titka

A könyv egyrészt segítséget kíván adni ahhoz, hogy a lóval harmonikusabban és gyakorlottabban tudjunk bánni, másrészt a lovas láthatatlan segítségeiről szól: apró trükkökről, mozdulatokról és technikákról, melyek a külső szemlélő számára alig vagy egyáltalán nem láthatóak.

A könyvben 400 fotó, 33 illusztráció, rengeteg tipp és praktikus tanács található.

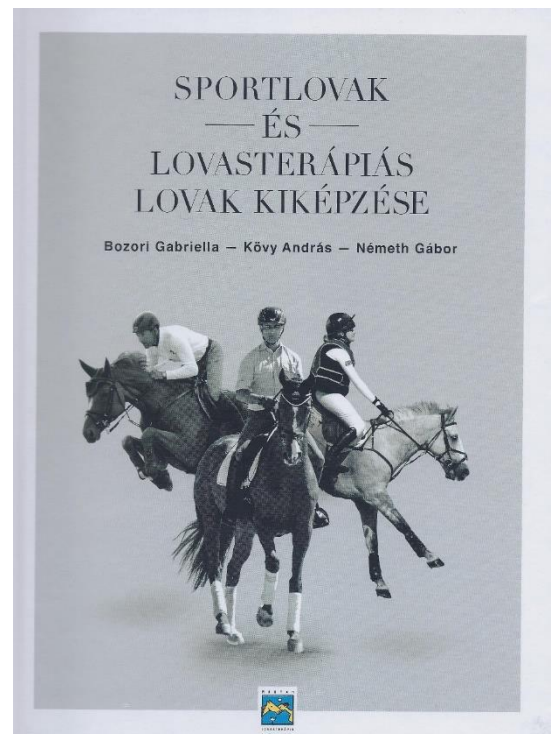
3.

Bozori Gabriella - Kövy András - Németh Gábor: Sportlovak és lovasterápiás lovak kiképzése

A könyv első részét Kövy András, elismert lovas edző, oktató és egyetemi docens írta a különböző sportlovak kiképzéséről, a díjlovaglásról, a díjugratásról illetve magáról a versenyzésről.

A második részt Magyarország egyik legismertebb lókiképzője és lovasedzője, Németh Gábor írta a sportlovak a lovastusa versenyekre való felkészítéséről és kiképzéséről.

A könyv befejező részében pedig Bozori Gabriella, nemzetközileg elismert terapeuta és egyetemi docens írt a terápiás lovak kiválasztásának és speciális kiképzésének szempontjairól.

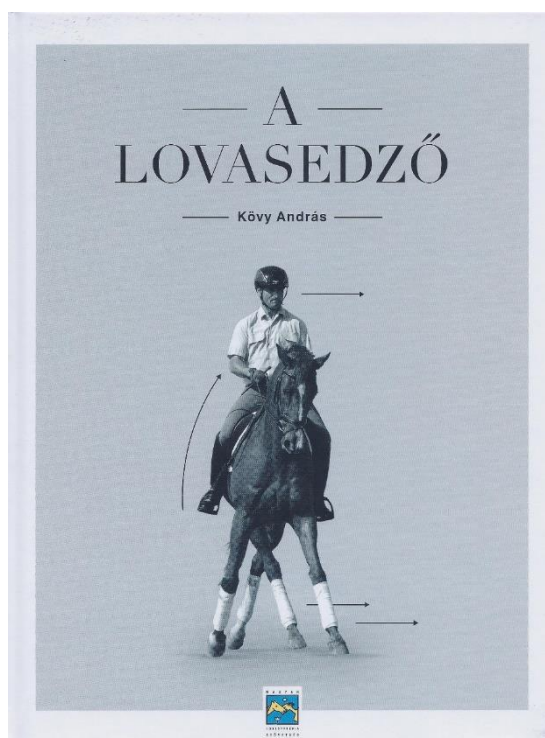
4.

Kövy András: A lovasedző

Kövy András, az elismert lovasedző és egyetemi docens a könyv megírásával az alábbi kérdésekre keresi a választ: Mit tanítsunk? Mivel tanítsunk? Hogyan tanítsunk? Ki tanítson?

Napjainkban a lovassport a teljesítményorientált versenysporttól a részvételőrientált szabadidős sportig rendkívül széles választékát kínálja a lóval való foglalkozásnak. Emiatt manapság egy lovasedzőnek rendkívül felkészültnek kell lennie a különböző kihívásokra.

A könyv a lovasok alapképzésével foglalkozik arra helyezve a hangsúlyt, hogy a korai specializálódás helyett az általános sokoldalú lovasképzés kell, hogy fontos legyen.

Az MLTSZ képzésein végzett szakemberek bemutatkozása

Kárpáti Rita

1986 – ban egy nyári lovastábor alkalmával kerültem közelebbi kapcsolatba a lovakkal. Ezt követően rendszeresen kezdtem lovagolni a Nemzeti Lovardában, majd 1989 – ben felvételt nyertem Ákos Ajtony - kilencszeres magyar bajnok – csömöri

istállójába. Közel 10 évig dolgozhattam vele, és neki köszönhetem elért eredményeimet. Többszörös, korosztályos egyéni és csapat magyar bajnok lettem, és négy évig voltam a válogatott keret tagja.

2001 – ben lovas oktatói papírt szereztem, amivel már több tanítványnak is segítettem a munkáját, majd 2006. júniusában szereztem meg a szakedzői diplomámat.

Tanítványaimmal kitartó és szorgalmas munkával jó eredményeket értünk el: Korosztályos Országos Bajnokság 6. hely, Championatus Serdülő B 1. hely, nemzeti és nemzetközi versenyek helyezései.

Jelenleg egy gyönyörű lovas komplexum szakmai vezetőjeként dolgozom Nagytarcsán a Horizont Lovas Klubban.

2018. októberében elvégeztem Fóton a Magyar Lovasterápia Szövetség által szervezett képzést, és a „Fogyatékos személyek szabadidős- és lovassport oktatója” lettem.

Célomnak tűztem ki, hogy munkámmal nem csak az épeket, hanem a fogyatékkal élők munkáját is megpróbálom segíteni és koordinálni, valamint, ha a körülmények is engedik akár versenyeztetni is. Együtt dolgozhattam Gazder Pál parasportolóval, aki az általam képzett lóval bemutatót lovagolhatott a Nemzeti Vágtán.

Bízom benne, hogy nem elérhetetlen cél a paralimpiai részvétel a lovassportban is.

Lendvai Réka

2014 augusztus óta foglalkozom másodállásban lovas edzőként gyerekekkel Ravazdon a Szikszai Lovasiskolában Győrtől 20 km-re. Mivel igény volt már akkor is a fogyatékkal élők lovagoltatására a környéken, ezért 2016-ban jelentkeztem

Fótra a Fogyatékos Személyek Szabadidős- és lovassport oktatója képzésre. 2018 őszén sikerült befejezni a képzést, és sikeresen elvégeztem a Magyar Lovas Szövetség I. szintű regisztrációs vizsgáját díjlovaglás és díjugratás szakágból.

A lovardában profi edzői felügyelet alatt dolgozunk, Szikszai Lajos és Sámoly Zsófia segítenek a további fejlődés érdekében. Célom segítséget nyújtani a fogyatékkal élő gyerekeknek a szabadidős, vagy akár versenyszerű lovaglásban. A lovasiskolánkban minden feltétel adott ehhez: nyugodt, jól képzett lovak, bekerített kültéri pálya, fedeles lovarda

akadálymentesített tribünnel, akadálymentesített öltöző, mosdó, stb. A gyerekeknek minden évben lehetőségük van összemérni a lovas tudásukat a megyében rendezett gyerekügyességi verseny sorozatban, amely döntőjének lovardánk a házigazdája.

Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Szalai Emőke

A szombathelyi lovasiskolában kezdtem lovagolni 1983-ban. Makkos Vilmos és Horváth Zoltán vezetése mellett. Rengeteg military és ugró versenyre kísértem el őket, mint hobbi lovas. Első lovamat 1990-ben vásároltam, Kadarka aki angol telivér volt, tíz éves és rutinos military ló. Vele kezdtem versenyezni ugróban és militaryban. Addigra megszűnt a szombathelyi lovasiskola így lovammal bértartásban, teljesen egyedül edző segítségével lovagoltam és versenyeztem. Díjugratásban közép kategóriáig, militaryban országos versenyeken indultam. Kipróbáltam

az évek során a távlovaglást is és díjlovagló versenyeken is indultam.

1996-ban végre saját istállómba kerültem a lovaimmal, azóta is én látom el őket.

Legeredményesebb lovam Zsazsa volt, akivel telente Kaposváron az országos fedeles minősítőkön indultam és területi, később regionális versenyeken.

Gyerekekkel 1999-óta foglalkozom.

2000-ben sportoktatói képesítést, 2002-ben az akkori nevén Testnevelési Főiskola lovasedzői szakán végeztem.

2015-ben II-es regisztrációs vizsgát tettem.

Azóta is képezem magamat, évente több alkalommal Horváth Zoltán edzői segítségével, aki Németországban edzősködik évek óta, és Dallos Gyulához szoktam járni edzésekre.

Tanítványaimnak a természet és a lovak szeretetét tanítom.

Kb. 15 éve vágytam arra, hogy sérült gyerekekkel foglalkozhassak. Sajnos nem végeztem gyógypedagógiai főiskolát, így mindig vártam a lehetőséget egy olyan szakra,

amivel elsajátíthatnám a lovaglás tanításának ezt az oldalát is. A terapeutákat mindig csodáltam a tudásuk és tapasztalatuk miatt. Az elmúlt évek alatt egyre több sérült gyermek került hozzám, köztük olyanok is, akikről nem mondták el milyen problémájuk van.

A jövőben is szeretném minél több gyermekkel megismertetni a lovaglást és a lovak szeretetét. Nagyon örülök, hogy parasport edző lettem!

Torma Renáta

Torma Renáta vagyok, 1987-ben születtem Kaposváron. Mindig is nagy állatbarát voltam, az első lovamat, Requiemet 2003-ban kaptam szüleimtől. Viszonylag későn kezdtem el lovagolni, 2006-ban, amikor a lovaink három évesek lettek. A lovaglás számomra nem csak hobbi, hanem hivatássá is vált. Tudtam, hogy ezzel is szeretnék komolyabban foglalkozni, így a tanulmányokat ezen a téren is végeztem. 2009-ben Kaposváron lovas sportoktatóként, Győrben pedig lovastúra vezetőként végeztem. A Kishegyi Szabadidő és Lovassport Egyesületet 2009-ben alapítottuk meg, 2010-től pedig hivatalosan is elindult a lovasiskolánk. Lovardánk Kaposfőn – Kishegyen található. Ez idáig egészséges gyermekek szabadidős lovagoltatásával foglalkoztam, melyhez sok segítséget nyújt gyógypedagógus végzettségem, melyet 2014-ben szereztem meg Kaposváron. 2016-ban kaptam meg oklevelemet, majd még ebben az évben, 2016-ban meg is kezdtem lovasterapeuta képzésemet Fóton, ahol idén októberben sikeres záróvizsgát

tettem. A jövőben szeretném a sérült gyermekek lovagoltatását előtérbe helyezni, de természetesen az eddigi munkámat is folytatva.

A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019-ben induló képzései

„A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019 októberében indítja az E-000793/2014/B002 számon engedélyezett felnőttképzési program keretében a **Lovasterapeuta Pszichológiai Lovasterápia Szakágon – Lovasterapeuta Képzés Pszichológiai Szakágon – SZPK-00067-15-01 6 02 4/1** elnevezésű képzését. A 200 órás képzésre történő jelentkezéshez Pszichológia MA diploma szükséges.”

 Képzések a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány szervezésében

A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019 októberében indítja az E-000793/2014/B002 számon engedélyezett felnőttképzési program keretében a **LOVASTERAPEUTA PSZICHOLÓGIAI LOVASTERÁPIA SZAKÁGON – LOVASTERAPEUTA KÉPZÉS PSZICHOLÓGIAI SZAKÁGON – SZPK-00067-16-01 6 02 4/1** elnevezésű képzését. A 200 órás képzésre történő jelentkezéshez Pszichológia MA diploma szükséges.

Jelentkezési határidő: 2019. szeptember 1.

Bővebb információk a képzésekről a www.lovasterapia.hu weboldalon, a „Képzések” menüpont alatt találhatóak.
E-mail: mltsz@gyermekmento.hu vagy gbozori@lovasterapia.hu

További képzéseink:

Lovasterapeuta-képzés a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány szervezésében

A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019 októberében is elindítja **Alapozó ismeretek a lovasterápiáról** (Ale.: 575-47/2017) elnevezésű képzését, melyre gyógypedagógus vagy gyógytornász diplomával lehet jelentkezni **2019. szeptember 1-jéig** az mitsz@gyermekmento.hu vagy a gbozori@lovasterapia.hu e-mail címeken.

 Képzéseinkről bővebben a www.lovasterapia.hu weboldalon, a „Képzések” menüpont alatt olvashatnak.

 Képzések a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány szervezésében

A korábbi évekhez hasonlóan a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány 2019 őszén is elindítja képzéseit. Az **ALAPOZÓ ISMERETEK A LOVASTERÁPIÁRÓL** elnevezésű (Alapítási eng.ny.sz.: 575-47/2017) 110 órás képzésre olyan gyógytornászok és gyógypedagógusok jelentkezését várjuk, akik a későbbiekben **LOVASTERAPEUTA KÉPZÉS GYÓGYPEDAGÓGIAI LOVAGLÁS ÉS LOVASTORNA** szakágon (Alapítási eng.ny.sz.: 575-48/2017), vagy **LOVASTERAPEUTA KÉPZÉS HIPPIOTERÁPIA** szakágon (Alapítási eng.ny.sz.: 575-49/2017) elnevezésű 120 órás képzéseink valamelyikén szeretnének továbbtanulni.

Az alapozó képzés várható indulásának időpontja 2019 októbere, a jelentkezési határidő: 2019. szeptember 1.

Az alapozó képzésre épülő lovasterapeuta képzések a tervek szerint 2020 januárjában indulnak, a jelentkezési határidő: 2019. november 30.

Fotó: Gordon Eszter

Bővebb információk a képzésekről a www.lovasterapia.hu weboldalon, a „Képzések” menüpont alatt találhatóak. E-mail: mitsz@gyermekmento.hu vagy gbozori@lovasterapia.hu

Részletes információk: www.lovasterapia.hu

Email: mltsz@gyerekmento.hu vagy gbozori@lovasterapia.hu

Kérjük, ajánlja fel adója 1%-át a Magyar Lovasterápiás Szövetség Alapítványának!

Adószám: 18168884-2-42

Köszönjük!

www.lovasterapia.hu